

INTRODUCERE

Subscrisa abordarii LEADER, prezenta Strategie de Dezvoltare Locala (SDL) se doreste sa devina un instrument inovativ de programare si actiune care sa asigure premisele dezvoltarii echilibrate din punct de vedere socio-economic a teritoriului vizat.

Avand in vedere experientele trecute care nu au contribuit intr-o maniera eficienta la dezvoltarea spatiului rural, abordarea LEADER propune un concept diferit care vizeaza dezvoltarea spatiilor rurale pornind de la nevoile specifice ale acestora. Este cunoscut faptul ca actorii locali sunt cei care cunosc cel mai bine nevoile si prioritatile specifice teritoriului, astfel incat LEADER vine sa capitalizeze acest concept, prin plasarea procesului de dezvoltare locala sub responsabilitatea comunitatii.

Strategia sprijina teritoriul în medierea celor mai stringente nevoi si oportunitati comune in materie de dezvoltare printr-un numar de patru masuri focalizate de dezvoltare care sa conduca la cresterea coeziunii si calitatii vietii populatiei la nivelul comunitatii LEADER CODRU-MOMA.

Obiectivele, prioritatile si domeniile de interventie la care prezenta strategie adera au fost stabilite in baza unui proces extensiv de consultare a actorilor cheie locali/partenerilor relevanti (entitati private si publice precum si societatea civila) la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma in baza principiului „de jos in sus”. In vederea consolidarii ipotezelor/nevoilor/directiilor reiesite, in urma procesului de consultare, s-a realizat pe parcurs analiza diagnostic a teritoriului, aceasta coroborand, prin diverse date statistice relevante, situatia existenta la nivelul teritoriului. Prin abordarea integrata a celor mai stringente nevoi de dezvoltare locala, indiferent de localizarea acestora, strategia de dezvoltare locala vine sa asigure dezvoltarea mai multor domenii identificate ca prioritate la nivel local. Totodata, s-a tinut cont de principiul proportionalitatii si durabilitatii in sensul in care directiile de dezvoltare au fost agreate tinand cont de bugetul alocat si de efectele si externalitatile pozitive previzionate ale interventiilor la nivelul intregului teritoriu GAL. Aceste efecte si externalitati nu se refera doar la elemente de politica economica ci si la elemente de politica sociala si de mediu, toate aceste elemente contribuind sinergic la obiectivul principal de dezvoltare durabila a teritoriului.

Situatia teritoriului vizat:

Teritoriul GAL Codru-Moma prezinta avantaje structurale privind agricultura, nu mai putin de 51% din suprafata teritoriului reprezentand suprafata agricola pretabila atat agriculturii vegetale cat si animale. O mare parte a populatiei active este angrenata in activitati agricole, informatiile oficiale indicand 2.927 de exploatatii cu o suprafata cumulata de 9.387,34 ha respectiv 32,5% din fondul funciar agricol din teritoriu; in plus, la nivelul teritoriului sunt inregistrate peste 34 mii capete de animale (bovine, ovine, caprine si porcine). Data fiind importanta acestui sector in cadrul economiei teritoriului, sunt necesare interventii in vederea cresterii competitivitatii acestuia prin modernizarea exploatatiilor, prin promovarea formelor asociative si a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adaugata.

La cel mai granular nivel (al locuitorului) economia teritoriului ramane axata pe activitatile agricole. Tinand cont de limitarile naturale (fondul funciar si calitatile acestuia) precum si de necesitatea durabilitatii acestei activitati in contextul atingerii unei performante crescute, se impune diversificarea profilului economic al teritoriului si scaderea expunerii in fata sectorului agricol prin dezvoltarea sau infiintarea de activitati non-agricole concomitent cu crearea de noi locuri de munca. La un numar de 206 agenti economici al caror numar mediu de salariati este in scadere, se impun interventii in vederea revitalizarii

sectorului IMM, indiferent de domeniul in care acestia activeaza. Teritoriul are un potential sau prezinta specializare difuza pentru activitati in domeniul prelucrării lemnului si mobilei, al turismului, al constructiilor si al industriei alimentare, al constructiilor si produselor metalice precum si al altor domenii. Un sector IMM puternic permite cresterea nivelului de trai prin crearea si mentinerea locurilor de munca, cresterea veniturilor populatiei si implicit a veniturilor colectate/rambursate la bugetele locale.

O carenta majora prezenta la nivelul teritoriului este lipsa serviciilor sociale atat ca infrastructura cat si ca arie de acoperire. Sursele de finantare pentru sprijinirea acestei directii sunt extrem de reduse. Ca orice spatiu rural din Romania, la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma se regasesc persoane ce se confrunta cu riscul de excluziune sociala. Fie ca vorbim de persoane ce apartin de o anumita etnie, de dizabilitati, saracie si lipsa adăpostului, persoane batrane ce nu au sprijin familial si in general orice alte persoane aflate in situatii de nevoie, infrastructura de sprijin lipseste intensificand astfel riscul de excludere. Sunt imperative astfel interventiile in scopul reducerii si eradicării inechitatilor sociale la nivelul populatiei teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistenta a categoriilor de persoane aflate in risc de excludere sociala.

SDL tine cont de nevoile identificate in regiunea acoperita si se aliniaza la obiectivele, prioritatile si domeniile de interventie trasate prin Reg. (UE) nr. 1305/2013, respectiv prin PNDR 2014-2020, si inclusiv la obiectivele transversale: mediu și climă, inovare. Astfel, principalele obiective previzionate a fi atinse ca urmare a implementării LEADER în teritoriu sunt:

Obiectivul general: Dezvoltarea durabila a teritoriului GAL Codru-Moma

Obiective specifice:

- Imbunatatirea performantei economice a exploatatiilor agricole prin modernizarea si cresterea participarii acestora pe piata (DI 2A, P2, O1)
- Cresterea competitivitatii sectorului agricol prin promovarea formelor asociative si a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugata (DI 3A, P3, O1)
- Diversificarea profilului economic al teritoriului si scaderea expunerii in fata sectorului agricol (DI 6A, P6, O3)
- Reducerea inechitatilor sociale la nivelul populatiei teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistenta a categoriilor de persoane aflate in risc de excludere sociala (DI 6B, P6, O3)
- Reducerea saraciei si cresterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de munca in conditii de nediscriminare (in special in ceea ce priveste minoritatile existente la nivelul teritoriului) (DI 6B, P6, O3)

La aceste obiective se adauga intentia de intenția de a desfășura activități de cooperare prin parteneriat/e si activitati de cooperare locala, regionala și internaționala în domeniul dezvoltării rurale pentru indeplinirea obiectivelor SDL.

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului si a populatiei acoperite - analiza diagnostic

Teritoriul vizat pentru dezvoltarea economico-sociala integrata si unitara este pozitionat in partea de Sud-Est a judetului Bihor si in partea de Nord-Est a judetului Arad si cuprinde teritoriile acoperite de unitatile administrativ teritoriale ce fac parte din parteneriat, respectiv comunele Moneasa, Ignești, Carpinet, Rieni, Lunca, Lazuri de Beius, Buntesti si Cimpani la care se alatura orasul Vascau, fiind alaturate un numar de 46 de localitati ce cumuleaza o populatie de 19.925 de persoane si un teritoriu in suprafata de 568,38 km². Teritoriul in cauza prezinta atat omogenitate geografica cat si omogenitate economica si socio-culturala, populatia fiind, in general, angrenata in aceleasi activitati economice respectiv, avand necesitati si interese similare in materie de dezvoltare.

Geografie - relief

Teritoriul GAL beneficiaza de un relief mixt, localitatile fiind amplasate in depresiunea Beiusului si in depresiunea golf a Zarandului fiind strajuite de catre si cuprinzand totodata areale din Muntii Apuseni (Grupa Majora), respectiv din Muntii Codru-Moma la vest si Muntii Bihor si Vladeasa la est.

La nivelul zonei altitudinea medie este de 480,4 m iar panta medie este de 16,5%¹. Altitudinea medie minima se regaseste la nivelul comunei Ignești (373 m) iar cea maxima la nivelul comunei Moneasa (547 m). Atat in teritoriu cat si in imediata proximitate se regasesc si areale montane cu inaltimi de peste 800 metri (Varful Cucurbata Mare 1849 m, Varful Plesu 1112 m, Varful Moma 812 m s.a.).

Cu un context bio-geografic vast datorat reliefului mixt ce include campie si lunca, dealuri si piemonturi precum si pajisti alpine zona beneficiaza de un context propice practicarii activitatilor de agricultura mixta, exploatare a masei lemnoase precum si a turismului.

Clima, hidrografie, factori biopedogeografici (soluri, vegetatie, fauna)

Privit unitar, spatiul GAL Codru-Moma se incadreaza în climatul temperat continental moderat cu influențe oceanice. Astfel, in general, verile sunt moderat călduroase iar iernile nu prea aspre. Temperatura medie anuală este de 8-10°C (in vatrele depresiunilor), de 7-8°C in Muntii Codru-Moma si de 2-7°C in Muntii Bihor. Media anuala de precipitatii este de 700 mm in depresiuni si de 1000-1200 mm in muntii josi. Cu o nebulozitate moderata si gratie altitudinii precum si a lipsei poluării aerului si a altor factori antropici, teritoriul prezinta si areale aflate in zona I de expozitie cu un nivel de insolatie de 1.150-1.250 KWh/mp/an.

Hidrografia teritoriului urmareste specificul reliefului; data fiind dispunerea reliefului in trepte (incepand cu relieful tipic montan si terminand cu cel de lunca), instalarea retelei hidrografice cu dispunere radiala asigura irigarea optima a suprafetei, respectiv, gratie pantei medii de 16,5% este asigurata si o drenare optima a acesteia, singurele riscuri fiind cele de viituri si alunecari in cazul unor precipitatii masive. Principalele cursuri de apa ce traverseaza teritoriul sunt Crisul Negru, Teuz si paraul Moneasa.

Solurile sustin diversitatea activitatilor economice desfasurate, regasindu-se soluri brune-eumezobazice si brune-luvice (acoperite cu paduri de stejar si fagete), solurile gleice (pasuni si fanete), soluri negre humifere (rendzinele) si soluri intrazonale aluviale (cu fertilitate naturala - culturi agricole). Valorile medii pentru caracteristicile pedologice ale solului² sunt: Ph intre 4,65 si 7,85 (frecventa maxima intre 5,01 si 5,20), continut de humus

¹ Datele au fost calculate in baza Studiului de referinta pentru elaborarea PNDR 2014-2020 - Redesemnare zone afectate de constrangeri naturale (varianta 28.04.2014)

² Valori constatate la nivelul Comunei Rieni, valabile, prin extrapolare, datorita similitudinii geografice si pedologice, la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma, la regim de altitudine similar.

1,25% si 3,65% (cu maximum de frecventa intre 2 -2,5%), si continut de fosfor si potasiu intre 3 si 210 ppm respectiv intre 40 si 420 ppm.

Vegetatia este variata si este formata atat din paduri de foioase cat si de conifere precum si din vegetatia care formeaza pasunile si fanetele, vaile si luncile (ex. nufarul). Fauna este pe masura, padurile fiind populate de cerbi, lupi, ursi, rasi, pisici salbatice etc. Apele sunt populate cu pastravi de munte, lipani si mreze, iar pe cer se pot observa mierla, cinteza, sticletele, ciocanitoarea etc.

Mediul inconjurator si Resurse naturale

Teritoriul GAL Codru-Moma include nu mai putin de 6 arii naturale protejate insumand 246,89 km², acestea fiind raspandite la nivelul tuturor UAT-urilor componente. La nivelul teritoriului, siturile Natura 2000³ de importanta comunitara (SCI) sunt: ROSCI0002 „Apuseni” - 30,13 km²; ROSCI0042 „Codru Moma” - 116,54 km²; ROSCI0200 „Platoul Vascau” - 47,87 km²; si ROSCI0291 „Coridorul Muntii Bihorului - Codru Moma” - 22,92 km². Teritoriul include si doua arii NATURA 2000 de protectie speciala avifaunistica (SPA): ROSPA0014 „Campia Cermeiului” - 3.404 m² si ROSPA0081 „Muntii Apuseni - Vladeasa” din care o suprafata de 29,43 km² face parte din teritoriul GAL.

Resursele naturale sunt la fel de variate ca si activitatile intreprinse in teritoriu. Cea mai importanta resursa naturala o reprezinta fondul funciar care angreneaza activitati directe si indirecte in agricultura (vegetala si animala) si in silvicultura. Conform ultimelor date statistice, in anul 2014, la nivelul teritoriului, fondul funciar era de 56.838 ha din care pe categorii de utilizari: 51% suprafata agricola (din care 39% arabil, 42% pasuni, 19% fanete si 0,4% livezi si pepiniere pomicele) si 49% terenuri neagricole (din care 91% paduri si alta vegetatie forestiera, 2% ocupata cu ape si balti si 7% cu constructii, cai de comunicatii si degradate/neproductive). Tot din categoria resurselor se mentioneaza existenta pe teritoriu a altor tipuri de resurse precum calcarele compacte cuartoase, caolinul, marmura neagra si roz, sisturile si gresiile quartice, zacamintele de fier, marnele si nisipurile ce faciliteaza si realizarea unor activitati traditionale de mestesug precum olaritul si vararitul.

O alta resursa importanta o reprezinta apa atat pentru consum (surse curate ce nu necesita tratare intensiva) cat si izvoarele termominerale si forajele termale (5 izvoare si 3 foraje) precum si o serie de izvoare subtermale. Temperatura acestora variaza intre 25 si 32 de grade. Apa termala este recomandata pentru o varietate de afectiuni (reumatismale, neurologice, metabolice etc.).

Alte resurse sunt facilitate de zonarea teritoriului intr-un areal natural, cu putina poluare la nivelul aerului si la o altitudine care sa permita includerea anumitor areale in zona I de expozitie cu un nivel de insolatie de 1.150-1.250 KWh/mp/an.

Populatie - demografie

Conform datelor finale prelucrate din Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, tabelul 8. „Populatia stabila dupa etnie - judete, municipii, orase, comune” teritoriul GAL Codru-Moma cuprinde un numar de 19.925 persoane dintre care, pe etnii, 18.973 romani (reprezentand 95,2%), 541 romi (2,7%) si 43 maghiari (0,2%). Alte etnii regasite nu trec de pragul de 10 persoane/etnie la nivelul teritoriului iar pentru un numar de 330 persoane (1,7%) informatiile nu sunt disponibile.

Pentru calcularea altor indicatori compoziti privind populatia (cu exceptia densitatii populatiei) au fost utilizate date actuale care sa asigure o coordonare, coroborare si

³ Informatiile sunt preluate din „Lista ariilor naturale protejate Natura 2000”, document disponibil la www.madr.ro

comparabilitate ridicate a acestora; astfel au fost utilizate date furnizate de INS la nivelul anului 2014 via platforma Tempo Online.

- la un numar de 19.925 persoane si o suprafata de 568,38 km² densitatea populatiei la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma este de 35,05 locuitori/km².
- Structura pe sexe si pe varsta a populatiei⁴: pe serii scurte (5 ani) si pe serii lungi*

Varsta	0--4	5--9	10--14	15--19	20--24	25--29	30--34	35--39	40--44
%	3%	4%	5%	5%	6%	7%	7%	7%	7%
Varsta	45--49	50--54	55--59	60--64	65--69	70--74	75--79	80--84	85+
%	8%	6%	8%	7%	6%	5%	5%	3%	2%
Varsta	sub 15 ani			intre 15 si 64 ani			peste 65 ani		
%	12%			68%			20%		
Sex	FEMININ				MASCULIN				
%	50,36%				49,64%				

- Evolutia populatiei:
 - o sporul natural⁵ este calculat prin scaderea numarului de persoane decedate din numarul nascutilor vii intr-un anumit an; astfel, la nivelul teritoriului sporul natural este unul negativ aflat pe un trend general de descrestere (in perioada 2009-2013); in ultimul an analizat sporul natural negativ a fost de -199 persoane.
 - o soldul migratiei⁶ este calculat prin scaderea numarului de plecari cu domiciliul din numarul stabilirilor de domiciliu (luandu-se in considerare inclusiv migratia externa); astfel, la nivelul teritoriului evolutia este una sinuoasa inregistrandu-se si solduri pozitive in anii 2011 si 2012, iar in restul anilor analizati au fost inregistrate solduri negative (ex. -70 in anul 2013 si -20 persoane in anul 2014).
- Granularitatea datelor la nivel de ancheta a fortei de munca disponibile publicate INS este deficitara, fiind disponibile, la nivel de localitati, doar date privind numarul mediu al salariatilor si numarul somerilor inregistrati; astfel, la nivel de teritoriu urmatoarele date sunt direct disponibile:
 - o Numarul mediu de salariatii⁷ prezinta un trend descrescator, in anul 2014 inregistrandu-se un numar mediu de 2660 salariatii in scadere cu 249 fata de anul anterior, respectiv, in scadere cu 870 salariatii fata de anul 2009.
 - o Numarul somerilor⁸ comporta un trend ascendent incepand cu anul 2013 cand erau inregistrati 336 someri. La sfarsitul anului 2015 erau inregistrati 478 someri.
- Anumiti indicatori precum rata somajului, rata ocuparii fortei de munca, structura ocuparii fortei de munca si repartizarea acesteia pe activitati ale economiei nu pot fi calculati din lipsa datelor la nivel de localitati in baza de date a INS.
- Drept urmare raman valabile, sub rezerva slabei reprezentari locale, informatiile prelucrate la nivel de judete⁹ care releva faptul ca forta de munca este repartizata pe

⁴ Sursa: prelucrari de date furnizate de INS din tabelul POP107D - POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe grupe de varsta, sexe, judete si localitati disponibil la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107D>

* seriile lungi sunt in conformitate cu metoda de raportare a acestora in baza de date EUROSTAT

⁵ Sursa: prelucrari de date furnizate de INS din tabelele POP201D si POP206D disponibile la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP201D> respectiv la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP206D>

⁶ Sursa: prelucrari INS - tabelele POP307A, POP308A disponibile la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP307A> respectiv la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308A>

⁷ Sursa: prelucrari INS - tabelul FOM104D: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM104D>

⁸ Sursa: prelucrari INS - tabelul SOM101E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101E>

⁹ Sursa: prelucrari INS - tabelul FOM103D: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM103D>

activitati din sfera agriculturii si silviculturii (27%), activitati din sfera industriei (29%) si activitati din sfera industriei prelucratoare (27%). Activitatile de comert cumuleaza 14% si cele de constructii 6%.

Infrastructura de baza, de comunicatii, sociala si educationala

In perioada de programare anterioara au fost realizate o serie de proiecte de infrastructura de baza (drumuri, alimentare cu apa si canalizare). De asemenea, au fost vizate si proiecte de infrastructura educationala. Chiar si asa necesitatea dezvoltarii acestei infrastructuri ramane de actualitate, proiectele specifice fiind incluse in Planurile de Dezvoltare Locala ale UAT-urilor reprezentate in teritoriul GAL.

In ceea ce priveste infrastructura sociala in afara de compartimentele din cadrul UAT-urilor, care se rezuma la acordarea platilor de asistenta sociala, sistem ce nu incurajeaza reintegrarea activa, nu exista centre de asistenta sociala care sa acopere nevoile specifice ale persoanelor (ex. asistenta de zi pt. persoane cu dizabilitati, persoane varstnice, copii, persoane cu adictii, persoane in risc de saracie si fara adapost si in general orice alte persoane aflate in situatii de nevoie). De asemenea nu exista facilitati pentru copii anteprescolari si nici infrastructuri de tip afterschool. In plus, PDL-urile pentru perioada 2014-2020 nu identifica masuri concrete pentru asigurarea/dezvoltarea infrastructurii de asistenta sociala.

Conform datelor oferite de DGASPC Bihor¹⁰ in anul 2015 au existat 109 furnizori de servicii acreditati la un numar de 23230 persoane beneficiare ale diverselor forme de asistenta sociala.

Aceasta carenta a teritoriului poate fi redresata prin infiintarea/dotarea de centre multifunctionale pentru prestatii sociale inclusiv cu deplasare precum si prin dezvoltarea infrastructurii pentru copii.

Patrimoniu arhitectural si cultural, traditii si obiceiuri

Conform listei Institutului National al Patrimoniului¹¹, la nivelul teritoriului exista nu mai putin de 14 monumente istorice inclusiv monumente de arheologie, de arhitectura si memoriale si funerare, de interes atat local cat si national, unele datand din neolitic si paleolitic.

Atractivitatea teritoriului este completata si de diferite traditii si obiceiuri precum activitatile traditionale de vararit si olarit precum si de o sumedenie de serbari campenesti.

Economia teritoriala

Dat fiind lipsa datelor cu referinta locala la nivelul bazei de date a INS, peisajul economic teritorial a fost realizat prin studierea bazei de date Risco¹², si analizarea tuturor agentilor economici¹³ cu sediul social inregistrat la nivelul teritoriului. Chiar daca aceasta abordare¹⁴ prezinta anumite carente (ex. existenta punctelor de lucru ale unor agenti cu sediul social in localitati externe teritoriului), specificul economic teritorial poate fi aproximat, urmatoarea situatie fiind valabila:

- situatia pe diviziuni si subdiviziuni ale nomenclatorului CAEN Rev.2 arata ca cele mai bine reprezentate sectoare sunt fabricarea bauturilor (12,80%), transporturi (12,67%),

¹⁰ Sursa: http://www.dgaspcebihor.ro/dgaspcebihor.ro/informatii_publice/Indicatori_2015_decembrie.pdf

¹¹ Sursa: <http://patrimoniu.gov.ro/ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>

¹² Sursa: <http://www.risco.ro/verifica-firma/selectie-firme>

¹³ Care au la sfarsitul exercitiului financiar 2014 minim 1 angajat si realizeaza cifra de afaceri de minim 1 RON = 116 agenti economici

¹⁴ S-au analizat, colectat, inregistrat si insumat toate efectivele de angajati la nivel de diviziune sau subdiviziune economica de interes, iar fata de numarul total de angajati la nivelul teritoriului, s-au determinat procentele aferente rezultand un indicator compozit privind aglutinarea fortei de munca pe diverse domenii economice; ordinea acestora indica gradul de specializare al teritoriului pe respectivele domenii.

comertul (11,15%), sectorul turismului (hoteluri si restaurante - 10,01%), sectorul constructiilor si industria alimentara (fiecare cu 7,98%), prelucrarea lemnului (excluzand fabricarea mobilei - 6,21%), constructii metalice si produse metalice (5,45%) si sectorul fabricarii de mobila (4,82%); alte sectoare slab reprezentate prin slaba aglutinare comerciala sunt sectorul agriculturii si al silviculturii (1,58%) si cel al serviciilor profesionale (1,77%), respectiv sectorul textilelor si al articolelor de imbracaminte (1,39%); din selectia realizata, sectoare economice nereprezentate sunt cel al invatamantului si sanatatii (privat), cel al tabacirii si finisarii pieilor, precum si cel al informatiilor si comunicatiilor.

Specificul economic teritorial pe partea de agricultura si silvicultura este strans corelat de resursele naturale existente; astfel dupa cum s-a vazut in sectiunea aferenta, fondul funciar permite realizarea de activitati atat in agricultura (atat vegetala cat si animala) cat si in silvicultura. Activitatile in agricultura sunt majoritatea nonformale, realizate la nivel de gospodarie, unde regasim plantatii legumicole si culturi de cereale precum si efective de animale precum pasari de curte, porcine, bovine si mai rar ovine, caprine si cabaline. Informatiile disponibile indica o proportie majoritara a gospodariilor ce detin intre 1 si 3 hectare de teren agricol, fragmentarea fondului funciar agricol fiind astfel ridicata. Datele¹⁵ arata ca pentru anul 2015 la nivelul teritoriului activeaza 2927 fermieri pe o suprafata agricola totala de 9.387,34 ha cumuland de asemenea 34.926 capete animale (5.854 bovine, 15.973 ovine, 1.992 caprine, 10.727 porcine si 360 ecvidee). La nivelul teritoriului functioneaza peste 20 de forme asociative¹⁶ cu scop urbarial, de crestere a animalelor, de administrare a fondului silvic si cinegetic. In plus, chiar parteneriatul GAL include nu mai putin de 3 forme asociative cu obiect in specificul economic al teritoriului: Asociatia Crescatorilor de Animale Carpinet si Asociatia Crescatorilor de Animale Dramiro Carpinet precum si Asociatia Composesoratul Urbarial Minead. Chiar si asa, aceasta forma de organizare trebuie incurajata fie prin crearea de noi forme asociative fie prin dezvoltarea acestora, contribuind astfel la scaderea fenomenului de fragmentare si cresterea competitivitatii teritoriului in domeniul agriculturii si silviculturii.

Varietatea reliefului si a resurselor, in special existenta izvoarelor de apa termala precum si a muntilor si a reliefului carstic specific, atat la nivelul teritoriului cat si in imediata apropiere, ofera o oportunitate imensa de dezvoltare a turismului. Conform celor mai recente date statistice, in anul 2015 se regasesc 22 de structuri de primire turistica¹⁷, dintre care 5 hoteluri, 3 agropensiuni si 4 vile turistice. Capacitatea de cazare turistica¹⁸ totala a fost de 1081 locuri, dintre care 698 locuri in hoteluri, 43 in agropensiuni, si 115 in vile turistice. Evolutia acestui sector este negativa; fata de anul 2010, in anul 2014 numarul sosirilor¹⁹ a scazut cu peste 36% ajungand la 19906 persoane, totusi, numarul innoptarilor²⁰ a scazut cu doar 6% ajungand la 84770 in anul 2015.

- UAT cu zone sarace ($ID \leq 55$): Ignesti
- UAT cu zone Natura 2000 idem cu UAT cu zone HNV: Ignesti, Moneasa, Vascau, Buntesti, Carpinet, Cimpani, Lazuri de Beius, Lunca, Rieni
- UAT cu minoritati etnice locale: Moneasa, Vascau, Buntesti, Carpinet, Lunca, Rieni

¹⁵ Sursa: prelucrari Adresa APIA nr. 11315/28.03.2016

¹⁶ Date prelucrate din Registrul National ONG actualizat la 01.03.2016 disponibil la <http://www.just.ro/registrul-national-ong/>

¹⁷ Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR101C: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR101C>

¹⁸ Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR102C: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR102C>

¹⁹ Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR104E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR104E>

²⁰ Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR105E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR105E>

CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma are următoare componenta:

Total parteneri: 39

Autoritati Publice Locale:

- Total - 9
- Ponderea autoritatilor publice locale din numarul total al partenerilor - 23,07%

Reprezentanti autorizati din sectorul Privat:

- Total - 26
- Ponderea reprezentantilor autorizati privati din numarul total al partenerilor - 66,67%

Reprezentanti autorizati ai societatii civile:

- Total - 4
- Ponderea reprezentantilor autorizati ai societatii civile din numarul total al partenerilor - 10,26%

Astfel, ponderea partenerilor privati si ai societatii civile reprezinta 76,93 % din total partenerilor, indeplinind astfel criteriul de selectie CS 2.1. Ponderea partenerilor privati si ai reprezentantilor societatii civile depaseste 65% in parteneriat.

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma nu contine entitati provenite din afara spatiului eligibil LEADER si nici persoane fizice relevante din teritoriul acoperit de parteneriat.

Autoritatile Publice Locale si-au manifestat un interes deosebit de a participa la constituirea teritoriului GAL, venind in special in sprijinul actorilor economici locali, dar si al populatiei, contribuind la cresterea interactiunii dintre membri comunitatii din teritoriul LEADER vizat (GAL Codru - Moma), prin analiza nevoilor si oportunitatilor de dezvoltare, precum si prin cresterea posibilitatii de implicare a populatiei in dezvoltarea teritoriului.

Prin implicarea autoritatilor publice locale, a reprezentantilor autorizati din sectorul privat si a reprezentantilor autorizati ai societatii civile, în toate etapele procesului de elaborare a strategiei, conform principiilor LEADER, partenerii au realizat un schimb de informații și viziuni relevant pentru procesul de dezvoltare a teritoriului, au analizat optiunile viitoare de dezvoltare si au obtinut consensul asupra celor mai oportune si, foarte important, si-au construit o bună relatie partenerială si de conlucrare incluzând nu doar membrii Grupului de Actiune Locală ci si parteneri institutiionali județeni și alți factori de interes implicați în procesul de dezvoltare locală, așa încât implementarea strategiei de dezvoltare a teritoriului să beneficieze încă din faza de planificare de cele mai bune auspicii privind punerea ei în practică și îndeplinirea obiectivelor propuse.

Implicarea actorilor din sectorul privat a fost una foarte mare, in scopul infiintarii unui organism care sa reprezinte interlocutorii populației din teritoriu, in sensul sprijinirii activitatilor atat agricole cat si non-agricole, sporirea atractivității economice și în special susținerea și promovarea meșteșugurilor, a serviciilor, a prelucrării si valorificării produselor din teritoriu, contribuind astfel la realizarea unei dezvoltări dinamice.

La nivelul teritoriului functioneaza peste 20 de forme asociative²¹ cu scop urbarial, de crestere a animalelor, de administrare a fondului silvic si cinegetic.

²¹ Date prelucrate din Registrul National ONG actualizat la 01.03.2016 disponibil la <http://www.just.ro/registrul-national-ong/>

În cadrul GAL Codru-Moma, se regăsesc trei asociații care au obiectul activității în concordanță cu specificul teritoriului, resursa naturală preponderentă fiind reprezentată de fondul funciar care angrenează activități directe și indirecte în agricultură (vegetală și animală) și în silvicultură.

În teritoriul GAL Codru - Moma ponderea cea mai mare a populației este angrenată în activități agricole, asigurându-și în acest fel și nivelul de trai. Veniturile sunt scăzute, nu au alte locuri de muncă, ca urmare singura sursă de asigurare a necesarului de alimente este agricultura în grădinile proprii și pe terenurile pe care le dețin și creșterea animalelor, din acestea rezultând dominantă exploatarea agricolă de subzistență și semisubzistență.

Astfel, printre formele asociative din cadrul parteneriatului se numără Asociația Crescătorilor de Animale Carpinet și Asociația Crescătorilor de Animale Dramiro Carpinet, ambele având ca principal obiect de activitate creșterea animalelor, astfel cum reiese din documentele care atestă apartenența în cadrul parteneriatului, ce se constituie în anexa 3 la SDL.

În domeniul silvic, în cadrul parteneriatului GAL Codru - Moma se numără Asociația Composesoriatul Urbarial Minead, fiind o asociație Urbarială formată din deținători de pasune și pădure.

Crearea parteneriatului este un rezultat al unui spirit antreprenorial dezvoltat, dat de disponibilitatea membrilor comunității locale de a iniția și desfășura activități economice, disponibilitatea de asociere și cooperare a actorilor locali, nivelul de pregătire a actorilor locali individuali și capacitatea administrațiilor publice locale de a elabora și implementa strategii adecvate de dezvoltare locală.

CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintarilor)

1. Teritoriul GAL Codru-Moma

Puncte tari - Acces relativ facil prin cai principale rutiere precum DN76 / E79, DN 79A si DJ792B - Acces feroviar pe calea ferata Oradea - Vascau - Acces aerian prin aeroporturile internationale din Oradea si Arad - Pozitionare in imediata proximitate a centrelor urbane Beius (~9km) si Stei(sub 1 km), respectiv in proximitatea polilor de dezvoltare urbana Oradea(~75km) si Arad(~87km), populatia avand astfel acces la o gama variata de servicii, inclusiv la servicii medicale complete, pe langa cele de baza existente la nivelul teritoriului - teritoriul beneficiaza de forme de relief variate (campie si lunca, dealuri si piemonturi, pajisti alpine), astfel incat acesta este de un pitoresc deosebit - gratie reliefului si implicit a inclinatiei, reseaua hidrografica este relativ densa, constanta si nu prezinta pericol major de inundatii - teritoriul beneficiaza in proportii aproximativ egale de fond funciar atat agricol cat si silvic - din punct de vedere agricol, teritoriul este pretabil atat culturilor vegetale cat si cresterii animalelor, dispunand atat de soluri fertile (ex. la altitudini joase, in lunci, soluri pretabile atat legumiculturii cat si cresterii cerealelor) cat si de pajisti si fanete pretabile cresterii animalelor; - teritoriul prezinta avantaje si pentru activitati in domeniul silviculturii in special datorita etajarii reliefului, existand paduri atat de foioase cat si de conifere; acestea adapostesc de asemenea un fond cinegetic valoros cu rol potential inclusiv in promovarea turismului local. - Teritoriul este inzestrat cu o varietate de resurse naturale: fond funciar, diferite resurse de sol (caolin, marmura neagra si roz, calcare cuartoase etc.), izvoare termominerale etc. - la nivelul teritoriului se regasesc o varietate de obiective turistice la care se adauga nu mai putin de 14 monumente istorice inclusiv monumente de arheologie, de arhitectura si memoriale si funerare, de interes atat local cat si national, unele datand din neolitic si paleolitic.	Puncte slabe - infrastructura rutiera de transport ramane deficitara (atat cea de relevanta judeteana cat si cea comunala) - nu exista un concept local unitar promovarea teritoriului fiind insuficienta, iar infrastructura turistica ramane subdezvoltata in raport cu potentialul teritoriului - reseaua de transport a energiei electrice este in general invecchita, reprezentand un obstacol in infiintarea si dezvoltarea marilor consumatori industriali - atat retelele de alimentare cu apa si cele de canalizare precum si infrastructura specifica (statii de tratare precum si statii de epurare) raman subdezvoltate raportat la necesarul teritoriului - fata de protectia mediului se manifesta o atitudine de indiferenta, iar educatia ecologica este superficiala; colectarea deseurilor se face in cea mai mare masura nediferentiat, gradul de reciclare/valorificare fiind redus; pe cursurile apelor se gasesc deseuri menajere; - disparitia unor obiceiuri si traditii (in special a porturilor si a dansurilor folclorice) - resurse naturale nevalorificate sau valorificate insuficient (apa termala, flora spontana de padure, caracteristicile endogene ale zonei)
---	---

- teritoriul beneficiaza si de o serie de alte repere culturale in care se inscriu diferite traditii si mestesuguri (ex. vararitul si olaritul) - la o valoare naturala ridicata, intreg teritoriul include arii naturale protejate; - nu exista factori majori de poluare a mediului inconjurator.	
Oportunitati - resursele teritoriului sunt suficient de variate ca sa permita desfasurarea unei mari varietati de activitati economice orientate predominant pe agricultura, silvicultura si activitati non-agricole inclusiv turism (inclusiv turism balnear, procesare de produse agricole si nonagricole, fabricare de mobilier si derivate din masa lemnoasa, diverse servicii de transport, activitati profesionale, activitati recreative si de sanatate etc.) - pe langa obiectivele culturale si turistice existente la nivelul teritoriului, proximitatea acestuia fata de importantele repere naturale si antropice gazduite de muntii Apuseni (ex. diversele elemente de relief carstic precum Platoul Padis, Cheile Galbenei, Cetatile Ponorului etc. precum si infrastructura Vartop-Arieseni pentru sporturile de iarna) reprezinta o oportunitate majora pentru dezvoltarea mediului economic local si cresterea calitatii vietii. - teritoriul prezinta potential producere a energiei verzi. - fata de oportunitatile datorate inzeistrarii actuale a teritoriului, alte oportunitati sunt determinate de tendintele pozitive in <u>dezvoltarea turismului</u> (in mod special a agroturismului), a <u>agriculturii</u> (promovarea unei agriculturi sustenabile, inclusiv a celei ecologice, in ceea ce priveste raportul dintre resursele de sol si productivitatea vizata, materialul saditor, infrastructura agricola moderna) si a <u>silviculturii</u> (promovarea unor exploataii forestiere in concordanta cu potentialul natural al teritoriului, si inclusiv restructurarea acestora pentru realizarea produselor cu valoare adaugata). - diverse surse de finantare ce includ atat alocari anuale si multianuale de la nivel general si/sau judetean, precum si surse nerambursabile pentru dezvoltarea de catre actorii publici (CJ-uri si UAT-uri) a infrastructurii rutiere de transport si de baza (alimentare cu apa si canalizare) precum si a celei de educatie si de sanatate; la acestea se adauga bugetul	Amenintari - inconsistenta resurselor financiare alocate teritoriului, pe canal public, in contextul investitiilor in infrastructura (transport, apa, canalizare, mediul inconjurator); - degradarea identitatii culturale locale ca urmare a evolutiei demografice negative (imbatranirea populatiei, sporul natural negativ si soldul negativ al migratiei interne si externe); - afectarea mediului inconjurator prin: defrisari necontrolate, epuizarea fondului cinegetic, practicarea unei agriculturi intensive (atat vegetale cat si animale) fara respectarea normelor relevante si a bunelor practici in domeniu, practicarea unui turism nesustenabil etc. - slaba initiativa antreprenoriala, si acolo unde aceasta exista, viziunea egocentrica actorilor economici existenti ce duce la o slaba cooperare in majoritatea domeniilor; - promovarea insuficienta a posibilitatilor si mecanismelor de infiintare, dezvoltare si expansiune a mediului economic. - interesul public scazut in dezvoltarea si personalizarea sistemului de asistenta sociala

alocat pentru GAL Codru-Moma, pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat si a infrastructurii de asistenta sociala, si implicit cresterea nivelului de trai la nivel local. - existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin atat mediului public cat si a celui privat	
--	--

2. Populatia: Aspecte privind populatia si resursele umane

Puncte tari - Existenta unei baze de forta de munca relativ stabila pe termen mediu, atat calificata cat si necalificata, diversa din punct de vedere structural (acopera o varietate de activitati economice). - Forta de munca disponibila in special in agricultura, precum si capacitatea ridicata de mobilitate, adaptare si reconversie profesionala a acesteia. - Costul scazut al fortei de munca. - Rata somajului relativ scazuta in comparatie cu alte regiuni de ID egal sau mai mic, care nu beneficiaza de activitati economice incadrate in industria prelucratoare. - Structura etnica diversa si pastrarea unor meserii vechi, traditionale (vararitul si olaritul) precum si a unor obiceiuri si traditii folclorice.	Puncte slabe - scaderea populatiei active atat ca urmare a evolutiei demografice negative cat si ca urmare a restructurarilor activitatilor economice - Incheierea/restrangerea activitatii sistemului educational din teritoriu, cu impact asupra gradului instructiei scolare - sistem de asistenta sociala sub-dezvoltat care nu capitalizeaza potentialul reintegrarii persoanelor in societate si, dupa caz, in viata activa - Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și, respectiv, profesionale a majorității locuitorilor teritoriului, populatia instruita fiind in mare majoritate aglutinata in jurul marilor intreprinzatori, respectiv migreaza inspre marile centre urbane sau in strainatate. - rezistenta la adaptare sau adaptarea lenta a populatiei mature inspre varstnice la schimbarile si provocarile actuale, inclusiv la cresterea gradului de mobilitate si de reconversie profesionala. - Capacitatea financiara relativ scazuta a locuitorilor zonei
Oportunitati - constituirea sau dezvoltarea formelor asociative indiferent de domeniu in vederea cresterii competitivitatii economice a teritoriului, cresterii calitatii vietii si cresterea ratei de retentie a tinerilor in cadrul teritoriului. - existenta a diferitelor surse de finantare atat pe canal bugetar cat si din alte fonduri nationale si structurale pentru sprijinirea strategiilor sociale la nivel national, regional si local atat direct (ex. programele de asistenta sociala, programe de integrare sociala	Amenintari - scaderea populatiei active datorata atat fenomenelor demografice negative (imbatranirea populatiei, soldul negativ al migratiei persoanelor precum si sporul natural negativ) cat si conditiilor economice instabile ce duc la reorganizarea sau la sistarea activitatilor economice indiferent de domeniu. - accentuarea fenomenului de „brain drain” pe masura parasirii teritoriului de catre populatia pregatita profesional. - programele de asistenta sociala la nivel national nu ating specificul teritoriului in aceasta materie, respectiv nu contribuie la reintegrarea persoanelor in societate si dupa

a anumitor categorii sociale defavorizate etc.) cat si indirect prin finantarea diversificarii activitatilor economice. - bugetul alocat pentru GAL Codru-Moma, pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat, si implicit sustinerea cresterii si diversificarii economiei locale, cu impact inclusiv la nivelul cresterii numarului de locuri de munca si a nivelului de trai. - existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin majoritar mediului privat.	caz, in viata activa; de asemenea se manifesta fenomenul de segregare in principal datorita subfinantarii sistemului, UAT-urile prin compartimentele specifice functionand mai degraba doar ca unitati de plata a prestatilor sociale - lipsa de atractivitate a activitatilor in agricultura si silvicultura si implicit lipsa de interes vis-a-vis de aceste ocupatii in special in randul tinerilor - cresterea fiscalitatii si a birocratiei in general ceea ce influenteaza negativ ponderea muncii la negru cu efect negativ asupra economiei locale si a asistentei sociale in perspectiva.
--	--

3. Economia teritoriului: Agricultura si silvicultura, industrie si comert, turism

Puncte tari - Comunitatea economica privata locala este relativ dezvoltata (exista un numar de 116 agenti economici cu activitate si cu sediul social la nivelul teritoriului) si diversificata pe diferite ramuri ale economiei (fabricarea bauturilor, transporturi, comert, turism, constructii, industrie alimentara, prelucrarea lemnului si fabricarea de mobila etc.); unele activitati de prelucrare si de servicii sunt complementare, realizandu-se coordonarea si dezvoltarea pe verticala a acestora (ex. servicii de mentenanta auto -> servicii depozitare si transport -> productia de bauturi). - Agricultura si silvicultura, sectoare cu traditie la nivelul teritoriului, sunt bine reprezentate datorita resurselor naturale existente care inlesnesc atat cultivarea cerealelor si a legumelor cat si cresterea animalelor, precum si activitatile in silvicultura, atat primare cat si secundare; totusi, formalizarea acestor sectoare este reduca in special pe partea de silvicultura; - Sectorul turismului balnear este de asemenea bine reprezentat atat din prisma infrastructurii turistice cat si a resursei de munca implicata;	Puncte slabe - declin demografic si fenomenul de „brain drain” - marea majoritate a activitatilor economice prezinta o valoare adaugata foarte reduca - slaba formalizare a sectoarelor agricol si silvic; la nivelul teritoriului exista doar 2 intreprinderi in sectorul agriculturii ce cumuleaza un numar mediu de doar 5 angajati, respectiv, doar 5 intreprinderi in sectorul silviculturii ce cumuleaza doar 20 de angajati - fragmentarea mare a exploatatiilor agricole si gradul redus de asociere a fermierilor - lipsa unor piete organizate de desfacere a produselor agricole si pretul scazut al acestora - infrastructura agricola deficitara (ex. parc de utilaje subdimensionat si invecitat) - slaba reprezentare a agriculturii ecologice - interes scazut in initierea sau dezvoltarea de activitati agricole si silvice - inexistenta unor structuri formale de cazare turistica in anumite parti ale teritoriului precum si valorificarea insuficienta a atractiilor turistice existente - slaba reprezentare a agroturismului
---	--

- La nivelul teritoriului se pastreaza anumite activitati de mestesug (vararit, olarit) - Cadrul natural si in special pitorescul zonei reprezinta un punct tare pentru promovarea turismului rural.	- activitatile de tip mestesugaresc sunt slab reprezentate si pe cale de disparitie - dezinteres social fata de mediul inconjurator - promovarea insuficienta a teritoriului
Oportunitati - dezvoltarea tuturor activitatilor economice in baza resurselor existente la nivelul teritoriului (resurse naturale, resurse umane si infrastructura specifica) - adoptarea de noi tehnici si tehnologii in toate domeniile de activitate in vederea cresterii productivitatii si a competitivitatii - constientizarea efectelor cooperarii/formelor asociative, in special in domeniul agriculturii, si cresterea competitivitatii locale prin penetrarea unor noi piete de desfacere, realizarea economiilor de scara precum si prin cresterea puterii de negociere a actorilor locali - cresterea sectorului IMM in special pe partea de agricultura, industrie si turism concomitent cu crearea de noi locuri de munca - cresterea incasarilor/transferurilor la nivelul bugetelor publice locale pentru crearea premiselor de dezvoltare continua a infrastructurilor publice (ex. apa, canalizare, infrastructura rutiera, sociala, educationala si de sanatate) in vederea cresterii atractivitatii teritoriului si scaderea fenomenului de depopulare; - cresterea penetrarii TIC (Tehnologia Informatiei si Comunicatiilor) la nivel local - existenta surselor de finantare si a planurilor de dezvoltare a infrastructurii publice (de transport, apa, canalizare, educationala etc.) - existenta surselor de finantare nerambursabile, atat nationale cat si europene pentru activitatile economice (agricole si nonagricole) - promovarea unor evenimente culturale si realizarea de activitati de cooperare intre diferite comunitati (inclusiv la nivel UE) in vederea cresterii vizibilitatii si a atractivitatii teritoriului	Amenintari - Declinul demografic - Oscilatiile economiei si instabilitatea legislativa - Cresterea fiscalitatii si a muncii nonformale - Reactia pasiva a mediului public si privat in ceea ce priveste importanta promovarii teritoriului in vederea atragerii de investitii straine si autohtone si diversificarii in perspectiva a economiei locale prin scaderea expunerii fata de anumite domenii de activitate. - Interesul redus al investitorilor pentru demararea de activitati economice, datorita infrastructurii fizice si sociale neadecvate raportat la potentialul teritoriului. - Concurenta creata de produsele importate (agricole si nonagricole indiferent de stadiul de procesare). - Conditile de finantare si autofinantare restrictive (ex. garantii mari, rata ridicata a dobanzii, prime de asigurare supradimensionate etc.)

CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Din centralizarea nevoilor și coroborarea acestora cu datele din analiza diagnostic și analiza SWOT sunt derivate obiectivul general, obiectivele specifice și transversale ale SDL GAL Codru-Moma după cum urmează:

Obiectivul general: Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL Codru-Moma

Obiective specifice: Îmbunătățirea performanței economice a exploatareilor agricole prin modernizarea și creșterea participării acestora pe piață / Creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea formelor asociative și a unor noi modele de desfășurare a produselor agricole cu valoare adăugată / Diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol / Reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistență a categoriilor de persoane aflate în risc de excludere socială / Reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului)

Obiective transversale: contracararea fenomenului de depopulare a teritoriului și ameliorarea factorilor de mediu în special în agricultură și în industrie.

Obiective se aliniază domeniilor Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală și sunt realizate prin intermediul a 4 măsuri ce fundamentează logica intervenției:

Obiectivul de dezvoltare rurală <u>1</u> <i>Mediu și climă, Inovare</i>	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P2	2A	M1/2A	Nr. expl 5, nr. loc munca 5
	P3	3A	M3/3A	Nr. expl 2, nr. loc munca 2
Obiectivul de dezvoltare rurală <u>3</u> <i>Mediu și climă, Inovare</i>	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P6	6A	M2/6A	Nr. loc munca 7
		6B	M4/6B	Pop. netă 45, nr. loc munca 2

Măsura M1 / 2A - Investiții în exploatarea agricolă și în procesarea produselor agricole

După cum a fost determinat în analiza diagnostic și analiza SWOT, sectorul agriculturii, prin importanța acestuia la nivelul teritoriului, trebuie sprijinit în vederea creșterii competitivității prin adoptarea de tehnologie nouă care să ducă la eficientizarea exploatareilor agricole. În plus, dat fiind valoarea adăugată scăzută a produselor agricole, sunt de asemenea necesare investiții în direcția procesării și comercializării acestora.

Măsura vizează îmbunătățirea performanței economice a exploatareilor agricole prin modernizarea și creșterea participării acestora pe piață precum și reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă.

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 2A - prioritatea 2 și obiectivul 1 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură. De asemenea, pe partea de procesare va fi vizată reducerea amprentei asupra mediului prin încurajarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare, utilizarea de resurse energetice regenerabile, utilizarea de infrastructuri noi și eficiente energetic, precum și metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului. Totodată vor fi încurajate investiții în active fizice noi și inovative în domeniul producției și procesării

produselor agricole, cu efect în îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor în principal prin obținerea de produse cu valoare adăugată ridicată.

Indicatori specifici: numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți-5, număr de locuri de muncă nou create-5

Măsura M2 / 6A - Crearea și dezvoltarea de activități non-agricole pe teritoriul GAL Codru-Moma

Teritoriul GAL Codru-Moma se remarcă printr-o mare pondere a activităților în domeniul agriculturii iar mediul de afaceri este reprezentat deficitar atât prin numărul de agenți economici, prin numărul de angajați precum și prin diversitatea domeniilor în care aceștia activează. În contextul unor nevoi privind ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, diversificarea economiei rurale, creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, combaterea excluziei sociale precum și privind reducerea disparităților dintre rural și urban sunt necesare investițiile realizate de către microintreprinderi și întreprinderi mici non-agricole.

Măsura vizează astfel diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol precum și reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă.

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 6A - prioritatea 6 și obiectivul 3 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: Investițiile vor fi orientate înspre echipamente moderne și „prietenoase cu mediul înconjurător”. Se va sprijini utilizarea surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei. Activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile. Măsura va conduce de asemenea la stimularea inovării prin deschiderea de noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel competitivitatea sectorului IMM la nivelul teritoriului inclusiv prin scăderea fenomenului de „brain drain” și creșterea retenției populației la nivelul teritoriului.

Indicatori: număr de locuri de muncă nou create-7

Măsura M3 / 3A - Creșterea competitivității prin promovarea formelor asociative

La nivelul teritoriului micilor producători agricoli își găsesc cu greu piața de desfacere iar capacitățile de procesare sunt extrem de limitate. În plus, sectoarele alimentației și turismului nu asimilează suficient produsele locale. Prin cooperare, micii producători pot identifica noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii cu valoare adăugată și de atragere a unor noi categorii de consumatori prin lanțuri scurte și prin piețe locale.

Măsura vizează astfel creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea formelor asociative și a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugată. Măsura vizează de asemenea și reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă.

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 3A - prioritatea 3 și obiectivul 1 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: Cooperarea pentru creării unui lanț scurt de aprovizionare la nivel local va conduce la reducerea consumului de energie și alți combustibili. De asemenea urmare a cooperării, fermierii locali pot patrunde mai ușor pe piața prin identificarea de modalități inovatoare de comercializare a unui volum mai mare și mai constant de produse. Organizarea de procese de lucru comune și partajarea eficientă a echipamentelor și a resurselor reprezintă de asemenea elemente de inovare în sectorul agricol local.

Indicatori: Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători-2; număr de locuri de muncă nou create-2 (pt. integrarea minoritatilor locale)

Masura M4 / 6B - Ameliorarea provocărilor sociale

Ca orice spațiu rural din România, la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma se regăsesc persoane ce se confruntă cu riscul de excludere socială. Fie că vorbim de mamele cu copii, categorii care se confruntă cu accesul anevoios la piața muncii, fie de persoane ce aparțin de o anumită etnie, de dizabilitați, sărăcie și lipsa adăpostului, și în general orice alte persoane aflate în situații de nevoie, infrastructura de sprijin lipsește intensificând astfel riscul de excludere. Sunt imperative intervențiile în scopul dezvoltării infrastructurii de asistență a persoanelor aflate în risc de excludere socială.

Măsura vizează astfel reducerea inechităților sociale precum și reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă.

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 6B - prioritatea 3 și obiectivul 3 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: Se vor încuraja proiecte care să aibă un impact cât mai scăzut asupra mediului înconjurător (ex. dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă). Caracterul inovativ al măsurii derivă din accesibilizarea serviciilor de asistență socială în teritoriu către un spectru cât mai larg al populației, inclusiv introducerea și dezvoltarea serviciilor de asistență la domiciliu pentru evitarea segregării.

Indicatori: Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite-45, număr de locuri de muncă nou create-2

Ierarhizarea măsurilor este relevată prin alocarea financiară din planul de finanțare. În plus, față de această alocare, măsura M4/6B va fi lansată cu prioritate.

Caracterul integrat și inovator al strategiei este relevat prin măsurile propuse care răspund perfect, atât nevoilor identificate la nivelul teritoriului ca tot unitar, cât și obiectivelor și priorităților Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală. Măsura M2/6A și măsura M4/6B contribuie la realizarea priorității P6 „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale” demonstrând astfel sinergia directă dintre aceste două măsuri. În mod indirect, măsurile M1/2A și M3/3A contribuie de asemenea la realizarea priorității P6 prin crearea de noi locuri de muncă, inclusiv pentru categorii defavorizate, și implicit reducerea sărăciei și dezvoltarea economică a teritoriului GAL Codru-Moma, sinergia fiind realizată astfel între toate măsurile propuse. Totodată, SDL prevede cel puțin două măsuri complementare cu cel puțin o altă măsură. Un exemplu este cel al fermierilor ca beneficiari direcți ai măsurii M1 / 2A, aceștia fiind beneficiari direcți și în cadrul măsurilor M2/6A și M3/3A. Alt exemplu este cel al întreprinderilor micro și mici non-agricole beneficiare directe ale măsurii M2 / 6A, acestea fiind beneficiare indirecte atât în cadrul măsurii M1/2A cât și în cadrul M3/3A.

Prin măsurile prezentate, strategia reprezintă un instrument integrat și inovator de politică socio-economică care asigură îndeplinirea a mai multor nevoi identificate la nivelul teritoriului și contribuie totodată la îndeplinirea obiectivelor și priorităților Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală. **La acestea se adaugă intenția de intenția de a desfășura activități de cooperare prin parteneriat/e și activități de cooperare locală, regională și internațională în domeniul dezvoltării rurale pentru îndeplinirea obiectivelor SDL.**

CAPITOLUL V: Prezentarea masurilor

Fișa Măsurii

Denumirea măsurii:	Investiții în exploatații agricole și în procesarea produselor agricole
Codul măsurii:	M1 / 2A
	X INVESTIȚII
Tipul măsurii:	☐ SERVICII
	☐ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În urma acțiunilor de animare, a realizării analizei diagnostic și a analizei SWOT a teritoriului pe sectorul economic al agriculturii reies o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în agricultura și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare în scopul restructurării și modernizării exploatațiilor și creșterea participării pe piață. La nivelul teritoriului, sectorul agricol beneficiază de o infrastructură tehnologică insuficientă și depreciată atât fizic cât și moral, fiind afectată în mod direct performanța exploatațiilor. În plus, produsele agricole prezintă o valoare adăugată redusă, facilitățile de procesare fiind insuficiente. Chiar dacă teritoriul beneficiază de fond funciar pretabil agriculturii, conform datelor oficiale, doar 32,5% din fondul funciar agricol este exploatat în mod organizat. Totodată, informațiile disponibile indică o proporție majoritară a gospodăriilor ce dețin între 1 și 3 hectare de teren agricol, fragmentarea fondului funciar agricol fiind astfel ridicată. Și pe partea de zootehnie teritoriul prezintă potențial fiind înregistrate înregistrate peste 34 mii capete de animale (bovine, ovine, caprine și porcine). Majoritatea exploatațiilor agricole mici sunt reprezentate de ferme familiale de tip mixt (vegetal și animal), iar activitatea productivă se îmbină cu viața familială.

Contextul natural există atât în ceea ce privește fondul funciar cât și a factorilor de climă, sol și hidrografie, astfel încât, în cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile privind adaptarea construcțiilor agricole pentru respectarea standardelor comunitare și creșterea competitivității exploatațiilor agricole. Sprijinul poate viza atât dotări tehnice, de procesare la nivelul fermei, cât și diversificarea activităților din cadrul exploatațiilor și facilitarea accesului la piețele locale. Totodată, sprijinul acordat prin intermediul măsurii va viza crearea și/sau modernizarea rețelelor locale de colectare, depozitare, condiționare, sortare și ambalare a diferitelor produse agricole precum și a unităților de procesare a acestora. În scopul combaterii fenomenului de fragmentare, pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: (a) Favorizarea competitivității agriculturii

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii: îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole prin modernizarea și creșterea participării acestora pe piață, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului).

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Măsura corespunde obiectivelor art. 17, alin. (1), lit. a) și b) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și clima, inovare

Mediu și clima: În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură. De asemenea, pe partea de procesare va fi vizată reducerea amprenteii asupra mediului prin încurajarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare, utilizarea de resurse energetice regenerabile, utilizarea de infrastructuri noi și eficiente energetic, precum și metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului.

Inovare: Vor fi încurajate investiții în active fizice noi și inovative în domeniul producției și procesării produselor agricole, cu efect în îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor în principal prin obținerea de produse cu valoare adăugată ridicată.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M1/2A este complementară cu măsurile M2/6A și M3/3A.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: nu este cazul.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura este relevantă deoarece acoperă o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în agricultura și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare în scopul restructurării și modernizării exploatațiilor și creșterea participării pe piață. Aceste investiții sunt necesare pentru creșterea performanței în agricultură prin completarea și înnoirea infrastructurii tehnologice, prin realizarea unor produse agro-alimentare cu valoare adăugată precum și prin restructurarea sectorului prin mitigarea fenomenului de fragmentare ce conduce la o competitivitate extrem de scăzută a micilor producători.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole prin modernizarea și creșterea participării acestora pe piață;
- stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- promovarea formelor asociative pentru creșterea competitivității exploatațiilor;
- reducerea săraciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE: R(UE) Nr.1303/2013; R(UE) Nr.1307/2013; Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.1242/2008; Comunicarea Comisiei nr.2008/C155/02; Comunicarea Comisiei

nr.2008/C14/02; R(UE) nr.651/2014; R(UE) nr.1407/2013; R(UE) nr.852/2004; R(UE) nr.853/2004; R(UE) nr.854/2004; R(UE) nr.882/2004; R(UE) nr.178/2002;

Legislație Națională: Legea cooperăției agricole nr.566/2004; Legea nr.1/2005; Ordonanța Guvernului nr.37/2005; Ordinul nr.119/2014; Ordinul nr.10/2008; Ordinul 111/2008; Ordin nr. 57/2010; Legea nr.346/2004; Legea nr. 31/1990; OUG nr. 44/2008;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):

Beneficiari direcți (societate civilă și entități private):

-Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate ale caror exploatare se situează pe teritoriul GAL Codru-Moma precum și cooperativele (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupurile de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor, inclusiv asociațiile (cooperativele) constituite în baza Fisei Masurii M3/3A, care desfășoară o activitate agricolă.

-Întreprinderi, cooperative și grupuri de producători definite conform legislației naționale în vigoare, care realizează investiții corporale și necorporale pentru procesarea și marketingul produselor agricole.

Beneficiari indirecți :

-Producători agricoli individuali (care nu sunt constituiți sub o formă juridică) din teritoriu.

-Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.

-IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect în activitatea beneficiarilor direcți (ex. sectorul serviciilor profesionale, transport și depozitare după caz, întreținerea și repararea echipamentelor/utilajelor și instalațiilor precum și a autovehiculelor, industria prelucrătoare, construcțiile s.a.).

-Mediul public (UAT-uri și sistemele publice de învățământ, sănătate și asistență socială) prin contribuțiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.

-Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

-Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;

-Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Prin această măsură se vor finanța exclusiv proiectele de investiții realizate în teritoriul GAL Codru-Moma astfel:

-Înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale;

-Extinderea și/sau modernizarea capacităților de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale;

-Achiziționarea de utilaje și echipamente agricole moderne pentru modernizarea fermelor vegetale;

-Modernizarea spațiilor tehnologice sau de producție din cadrul exploatarei;

-Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;

- Investiții în înființarea, extinderea și sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii exploatații în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/ gestionarea adecvată pentru a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;
- Construirea de centre de colectare a laptelui;
- Achiziția de mașini de transport frigorifice pentru carne/lapte;
- Achiziția de utilaje și echipamente pentru fermele zootehnice (ex. tancuri de racire, mulgatori mobile, etc.);
- Achiziția de abator mobil pentru bovine/porcine/ovine/caprine;
- Achiziția de mașini-ambulanță pentru animale, complet echipate, inclusiv remorca pentru transport animale;
- Construirea și/sau dotarea de unități de procesare pentru lapte/carne/legume /ciuperci/cereale precum și investiții în vederea comercializării propriilor produse agricole (ex. magazine la poarta fermei sau rulote/autorulote alimentare);
- Instalații de tratare a apelor reziduale în procesul de prelucrare și comercializare;
- Construirea de spații de depozitare pentru legume;
- Inființare/modernizare de sere/solarii pentru legume;
- Cheltuieli aferente marketingului produselor obținute (ex. etichetare, ambalare);
- Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă și/sau forestieră, atât din ferma proprie cât și din afara fermei), iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Cheltuieli generate de investițiile în active necorporale : înființarea unui site - pentru promovarea și comercializarea propriilor produse; etichetarea (crearea conceptului); creare marcă înregistrată/brand; Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor.

Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:

Achiziția de clădiri; Construcția și modernizarea locuinței; Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă; Cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturi); Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; Cheltuielile cu achiziția de cap tractor; Producția de biocombustibili și peleți; Investițiile pentru unități de ecarisaj; Cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand".

7. Condiții de eligibilitate

- Beneficiarul trebuie să aibă sediul social sau punct de lucru în teritoriul GAL Codru-Moma și investiția trebuie să se realizeze în teritoriul GAL Codru-Moma;
- Investiția trebuie să prevadă crearea a minim unui loc nou de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- Investiția realizată demonstrează utilitate și creează plus valoare nu numai pentru exploatarea solicitantului ci și pentru UAT-ul de reședință;
- Investițiile în centre de colectare se pot realiza pe teritoriul mai multor UAT din teritoriul GAL;

- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme situată pe teritoriul GAL, cu o dimensiune economică de minim 4.000 SO (valoarea producției standard).
- Prin intermediul formelor asociative, sprijinul poate fi accesat și de exploatațiile agricole cu o dimensiune economică sub 4.000 € SO, cu condiția cumulării a minim 8.000 € SO la nivelul întregii asociații;
- Dimensiunea economică a exploatațiilor eligibile nu poate depăși 500.000 € SO inclusiv;
- Nu sunt eligibile întreprinderile mari conform Legii 346/2004.

8. Criterii de selecție

Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători; Principiul dimensiunii exploatației (SO); Principiul lanțurilor alimentare integrate; Contribuția la obiectivele transversale: inovare și protecția mediului; Crearea de locuri noi de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului); Proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile; Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Justificare: Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici, asociații de crescători de animale sau cooperative care desfășoară activități economice generatoare de venit care necesită sprijin pentru dezvoltare și care susțin implicit dezvoltarea durabilă a agriculturii pe teritoriul GAL Codru-Moma inclusiv prin menținerea și crearea de locuri de muncă. Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5.000 Euro și 50.000 Euro, respectiv **150.000 Euro**, pentru proiectele colective (din care face parte minim un ONG) fără a depăși valoarea maximă / beneficiar (50.000 Euro).

Rata sprijinului nerambursabil poate fi de maxim 90% / proiect după cum urmează:

- Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative pentru investiții în procesarea produselor agricole;

În cazul tuturor proiectelor care includ activități de procesare și/ sau marketing la nivelul fermei, rata sprijinului aplicabilă întregului proiect se va putea majora la maxim 90 de puncte, conform Anexei II la R. 1305/2013 cu condiția ca investiția să vizeze propriile produse agricole. Această prevedere se aplică și asociațiilor, cooperativelor agricole și GP care realizează astfel de investiții pentru membrii săi fermieri iar investiția este amplasată în cadrul exploatației unuia/ unora dintre membri.

- În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO: Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile
 - o **Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu câte 20 puncte procentuale suplimentare** în următoarele cazuri:
 - cazul 1) Crearea prin proiect a minim 2 noi locuri de muncă cu normă întreagă nou și menținerea acestora pe perioada de implementare și monitorizare a proiectului;
 - cazul 2) Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor;
 - cazul 3) Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013, realizate în localitățile în dreptul cărora există mențiunea ANC ZM , ANC SEMN, ANC-SPEC;

Atentie ! Rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO inclusiv.

10. Indicatori de monitorizare

- numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți: 5
- număr de locuri de muncă nou create: 5

Fişa Măsurii

Denumirea măsurii:	Crearea şi dezvoltarea de activităţi non-agricole pe teritoriul GAL Codru-Moma
Codul măsurii:	M2 / 6A
Tipul măsurii:	X INVESTIȚII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În cadrul acestei măsuri este vizată acordarea sprijinului pentru investițiile realizate de către microîntreprinderile și întreprinderile mici din mediul rural care creează sau dezvoltă activități non-agricole la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma.

Teritoriul GAL Codru-Moma prezintă elemente specifice teritoriului rural la nivel național, respectiv, se remarcă printr-o mare pondere a activităților în domeniul agriculturii iar mediul de afaceri este reprezentat deficitar atât prin numărul de agenți economici, prin numărul de angajați precum și prin diversitatea domeniilor în care aceștia activează. Statistica arată diferențe majore între mediul urban și cel rural. Dacă la nivel național media întreprinderilor la 1000 loc. este de 22,7, la nivelul teritoriului aceasta medie este de doar 5,8 întreprinderi/1000 locuitori. Acest indicator arată printre altele gradul de dezvoltare al economiei locale; un sector IMM puternic permite crearea și menținerea locurilor de muncă, creșterea veniturilor populației și implicit a veniturilor colectate/rambursate la bugetele locale, precum și determinarea unor potențiale direcții de specializare inteligentă funcție de concentrările ce se creează.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up) fie pentru cei care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale, la reducerea disparităților dintre rural și urban.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii: diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului).

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 alin. (1) lit. b) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și climă, inovare

Mediu și clima: Crearea și dezvoltarea activităților non-agricole, în special în cadrul sectoarelor cu potențial ridicat de dezvoltare se poate realiza în mod competitiv doar cu adoptarea de tehnologii noi cu consumuri reduse de energie, pierderi și rebuturi minime precum și cu un randament și o viabilitate ridicate. Astfel, investițiile vor fi orientate înspre echipamente moderne și „prietenoase cu mediul înconjurător”. De asemenea, prin sprijinirea producției și utilizării surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei, proiectele selectate în cadrul măsurii vor contribui la reducerea efectelor schimbărilor climatice. Totodată, activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și, mai mult decât atât, promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural.

Inovare: Diversificarea activităților economice în teritoriul GAL Codru-Moma va conduce la stimularea inovării prin deschiderea de noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel competitivitatea sectorului IMM la nivelul teritoriului. Un sector competitiv va permite crearea de locuri de muncă mai stabile și mai bine remunerate și implicit va permite reducerea semnificativă a decalajelor între mediul urban și cel rural. Combaterea sărăciei și sporirea nivelului de trai va duce la creșterea atractivității satelor GAL și implicit la scăderea fenomenului de „brain drain” și creșterea retenției populației la nivelul teritoriului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M2/6A este complementară cu măsurile M1/2A, M3/3A și M4/6B.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M2/6A se poate aplica sinergic cu Măsura M4/6B.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura este relevantă deoarece răspunde perfect nevoilor identificate la nivelul teritoriului, nevoi ce tin de dezvoltarea sectorului non-agricol, scăderea dependenței față de agricultură, întreținerea și îmbunătățirea condițiilor de mediu, ocuparea forței de muncă suplimentare din agricultură inclusiv reconversia forței de muncă disponibilă, formalizarea suplimentară a activităților economice, creșterea nivelului de trai inclusiv prin sporirea funcției de redistribuire a veniturilor publice locale.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol;
- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor (inclusiv a serviciilor sociale) pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL;
- stimularea economiei locale atât pe verticală cât și pe orizontală prin utilizarea se materii prime și resurse de pe plan local;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE: Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.1407/2013; Comunicarea Comisiei nr.2008/C155/02; Comunicarea Comisiei nr.2008/C14/02;

Legislație Națională: OUG nr. 44/2008; OUG nr. 142/2008;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):

Beneficiari direcți (societate civilă și entități private):

-micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din spațiul rural;

-fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate

Beneficiari indirecți:

-Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă;

-IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect în activitatea beneficiarilor direcți după caz (ex. sectorul serviciilor profesionale, transport și depozitare, întreținerea și repararea echipamentelor/utilajelor și instalațiilor precum și a autovehiculelor, industria prelucrătoare, construcțiile s.a.).

-Mediul public (UAT-uri și sistemele publice de învățământ, sănătate și asistență socială) prin contribuțiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.

-Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

-Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;

-Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:

- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole, cum ar fi:
 - o fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton;
 - o fabricarea produselor chimice, farmaceutice;
 - o activități de tăierea și rindeluirea lemnului;
 - o activități de prelucrare a produselor lemnoase;
 - o industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;
 - o fabricare produse electrice, electronice,
 - o producerea de produse electrice, electronice, și metalice, mașini, utilaje și echipamente, producția de carton etc;
- Investiții pentru activități meșteșugărești, cum ar fi activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, vararit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.)
- Investiții legate de furnizarea de servicii, pentru populația din spațiul rural, cum ar fi:
 - o Servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare;
 - o Servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
 - o Servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit;

- Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice;
- Servicii tehnice, administrative, etc;
- Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement;
- Investiții pentru producția de combustibil din biomasă (ex.: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.
- Investiții pentru înființarea/modernizarea/dotarea unităților care prestează activități de agrement/recreative (trasee turistice; parcuri tematice de tip paint-ball, aventuri, amenajări areale de echitație, etc; centre închiriere echipamente sportive (biciclete, ATV-uri, undițe, schi-uri, etc;)

În contextul operațiunilor eligibile prezentate mai sus, următoarele cheltuieli specifice sunt eligibile în cadrul măsurii:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- Achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalații și echipamente noi;
- Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

ATENȚIE - pentru activitățile de agrement și recreative sunt eligibile doar construcții de tipul - birou/spațiu de depozitare echipamente, vestiare și montarea de echipamente specifice amenajării necesare desfășurării activității (de ex. obstacole pentru echitație, sisteme de scripeți parc de aventuri, etc.)

Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:

- Prestarea de servicii agricole;
- Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat;
- Producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică
- Cheltuieli specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor (obținerea avizelor de funcționare, taxe de autorizare, salarii angajați, costuri administrative, etc.)

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite
- Prin investiție să se creeze minim un nou loc de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- Sediul social sau punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL și activitatea va fi desfășurată de asemenea în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului;

8. Criterii de selecție

- Diversificarea activității agricole a fermelor existente către activități neagricole
- Crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului) - proiectele care creează cele mai multe locuri de muncă vor fi selectate cu prioritate.

- Vor fi selectate cu prioritate acele proiecte pentru care la desfasurarea activitatii finantate se vor utiliza materii prime și resurse din teritoriul GAL, respectiv, serviciile vor fi prestate locuitorilor din teritoriul GAL
- Proiecte care utilizează energia produsă din surse regenerabile
- Activitățile agroturistice (pensiuni agroturistice si/sau servicii de agrement) vor fi desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.

Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Justificare: Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici non-agricoli (micro-intreprinderi si intreprinderi mici) existenti sau nou infiintati la nivelul teritoriului GAL, precum si fermierii sau membrii unor gospodării agricole care vor sa își diversifice activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole. Generatoare de venit, aceste investitii se doresc a fi sprijinite pentru ameliorarea profilul economic teritorial, prin cresterea numarului de locuri de munca in activitati non-agricole, cresterea si stabilizarea veniturilor populatiei precum si cresterea contributiilor publice ce se fac venit la nivelul UAT-urilor de rezidenta fiscala a activitatilor sprijinite.

Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro și 50.000 Euro.

- **Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%**

10. Indicatori de monitorizare

-număr de locuri de muncă nou create: 7

Fișa Măsurii

Denumirea măsurii: Creșterea competitivității prin promovarea formelor asociative

Codul măsurii: M3 / 3A

X INVESTIȚII

Tipul măsurii: X SERVICII

☐ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

La nivelul teritoriului GAL Codru-Moma, sectorul agricol și agroalimentar nu prezintă condiționalitățile necesare unei funcționări eficiente. Micii producători agricoli își găsesc cu greu piața de desfacere pentru produsele primare, respectiv, capacitățile de procesare sunt extrem de limitate, astfel încât produsele agricole/agroalimentare cu valoare adăugată nu sunt realizate în mod constant și organizat reflectând astfel puterea economică redusă în acest domeniu în teritoriu. În plus, chiar dacă subdezvoltate, sectoarele alimentației și turismului nu asimilează suficient produsele locale.

Prin cooperare, micii producători pot identifica noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și de atragere a unor noi categorii de consumatori. De asemenea, pot fi dezvoltate legăturile dintre sectorul agro-alimentar și turistic, prin aprovizionarea cu produse alimentare locale.

Comercializarea produselor alimentare obținute la nivel local, prin lanțuri scurte și prin piețe locale poate să devină o componentă importantă a sectorului agroalimentar din teritoriu.

Astfel, cooperarea dintre fermieri și alți actori în scopul dezvoltării de lanțuri scurte de aprovizionare și piețe locale sprijinite în cadrul prezentei măsuri poate conduce la creșterea competitivității, a valorii adăugate a produselor și la consolidarea rolului fermierilor în lanțul de aprovizionare, influențând pozitiv viabilitatea generală a exploatațiilor agricole.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: (a) Favorizarea competitivității agriculturii

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii: creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea formelor asociative și a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugată, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare -Prin fiecare investiție se va crea minim un nou loc de muncă pentru integrarea minorităților locale;

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Măsura corespunde obiectivelor art. 35, alin. (1) și (2) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și clima, inovare

Mediu și clima: Cooperarea în rândul fermierilor conduce la o mai mare eficiență a exploatareilor agricole și un consum mai redus de energie raportat la cantitatea și calitatea produsă. Funcție de suprafața/cantitatea produsă, utilizarea și întreținerea unei infrastructuri tehnologice este mai eficientă în parteneriat decât unitar. De asemenea, cooperarea pe verticală în special în sensul creării unui lanț scurt de aprovizionare cu produse alimentare la nivel local poate avea efecte pozitive asupra mediului înconjurător prin reducerea consumului de energie și alți combustibili.

Inovare: Ca urmare a cooperării, fermierii locali (majoritatea mici producători), pot patrunde mai ușor pe piața prin identificarea de modalități inovatoare de comercializare a unui volum mai mare și mai constant de produse proprii. Cooperarea oferă și alte avantaje ca urmare a organizării de procese de lucru comune și a partajării eficiente a echipamentelor și a resurselor acestea ducând la importante economii de scară, creșterea puterii de negociere la furnizarea input-urilor precum și la comercializarea producției.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M3/3A este complementară cu măsura M1/2A.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: nu este cazul.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura este relevantă deoarece răspunde direct nevoilor identificate la nivelul teritoriului, nevoi ce tin de ameliorarea contextului economic în special cu privire la activitățile ce tin de sectoarele agricol și agroalimentar. Reducerea fragmentării exploatareilor agricole precum și crearea de lanțuri scurte de comercializare a produselor agricole și agroalimentare permit atât formalizarea superioară cât și creșterea eficienței economice în aceste sectoare, creșterea veniturilor la nivelul teritoriului, atât la nivelul mediului privat cât și la nivel public.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea formelor asociative și a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugată;
- stimularea unei agriculturi eficiente ca principală activitate economică din teritoriul GAL;
- încurajarea contextului economic local pe partea de producție agricolă primară, procesare și comercializare;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea săraciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE: R(UE) Nr.1303/2013; R(UE) Nr.1305/2013; Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.852/2004; R(UE) nr.853/2004; R(UE) nr.854/2004; R(UE) nr.882/2004; R(UE) nr.178/2002;

Legislație Națională: Legea nr.566/2004; Legea nr.1/2005; Legea nr.346/2004; Legea nr.31/1990; OUG nr.44/2008; OG nr.37/2005; Ordinul nr.119/2014; Ordinul nr.10/2008; Ordinul nr. 111/2008; Ordinul nr.57/2010;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):

Beneficiari directi (societate civila, entitati private si entitati publice):

-Parteneriatele constituite din cel puțin un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol.

- Categori: Fermieri; Microîntreprinderi și întreprinderi mici; Organizații neguvernamentale; Consilii locale; Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Condițiile legate de forma de organizare a parteneriatului vor fi detaliate în cadrul Ghidului Solicitantului.

Beneficiari indirecti :

- Producatori agricoli individuali (care nu sunt constituiti sub o forma juridica) din teritoriu.
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.
- IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect in activitatea beneficiarilor directi (ex. sectorul serviciilor profesionale, transport si depozitare dupa caz, intretinerea si repararea echipamentelor/utilajelor si instalatiilor precum si a autovehiculelor, industria prelucratoare, constructiile s.a.).
- Mediul public (UAT-uri si sistemele publice de invatamant, sanatate si asistenta sociala) prin contributiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.
- Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

5. Tip de sprijin

In conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Prin această măsură se va promova si finanța cooperarea dintre fermieri, procesatori, comercianți alimentari cu amănuntul, restaurante, hoteluri și alte forme de cazare în mediul rural, organizații neguvernamentale și autorități publice. Sprijinul se va acorda pentru:

- costuri de cooperare și investiții tangibile și/sau intangibile pentru promovarea unor proiecte comune care implică cel puțin două entități care cooperează pentru: Crearea/dezvoltarea unui lanț scurt de aprovizionare/piețe locale (cu produse alimentare), și/sau
- activități de promovare referitoare la crearea/dezvoltarea unui lanț scurt (sau lanțuri scurte) de aprovizionare (cu produse alimentare) și la piața locală deservită de acest lanț/aceste lanțuri.

Operatiuni eligibile si cheltuieli eligibile specifice:

- Studii/planuri ce pot cuprinde:
 - o Elaborarea studiilor și planurilor de marketing asociate proiectului, inclusiv analize de piață, conceptul de marketing etc.
 - o Cheltuieli de consultantă și pentru managementul proiectului
- Costurile de funcționare a cooperării ce pot cuprinde:

- Cheltuieli de transport și de subzistență ale coordonatorului și partenerilor legate de activitățile parteneriatului
- Cheltuieli legate de închirierea spațiilor de desfășurare a întâlnirilor parteneriatului, închiriere sediu, achiziție echipamente IT și alte dotări necesare desfășurării cooperării, etc.
- Costuri directe ale proiectelor specifice corelate cu planul proiectului ce pot cuprinde:
 - Investiții în construcții aferente activității de producție (modernizare, construcție) echipamente, utilaje necesare implementării proiectului așa cum rezultă din planul proiectului, inclusiv mijloace de transport adecvate activității descrise în proiect;
 - Aplicații software adecvate activității descrise în proiect;
 - Onorarii ale personalului, partenerilor, colaboratorilor, aferente activităților descrise în proiect.
- Costuri de promovare ce pot cuprinde:
 - Cheltuieli de promovare inclusiv pagina web, broșuri, pliante, bannere, promovare platită prin social media și alte rețele de publicitate, radio și televiziune etc.;
 - Cheltuieli de marketing legate de etichetarea și ambalarea produsului (concept grafic), creare marcă înregistrată;

Structura exactă a cheltuielilor eligibile precum și nivelul maximal sau minimal al acestora va fi prezentată în Ghidul Solicitantului.

Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:

- Cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- Cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- Construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale;
- Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- Cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013;
- În cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
- Achiziționarea de clădiri.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul va depune un acord de cooperare care face referire la o perioadă de funcționare cel puțin egală cu perioada pentru care se acordă finanțarea;
- Partenerii sunt atât din GAL cât și din afara cu condiția ca, costurile directe legate de o anumită investiție prevăzută în planul de afaceri să fie în teritoriul GAL;
- Prin investiție să se creeze minim un nou loc de muncă pentru integrarea minorităților locale;**

- Pentru proiectele legate de lanțurile scurte de aprovizionare, solicitantul va depune un studiu/plan, privitor la conceptul de proiect privind lanțul scurt de aprovizionare;

-Pentru proiectele legate de piețele locale, solicitantul va prezenta un concept de marketing adaptat la piața locală care să cuprindă, dacă este cazul, și o descriere a activităților de promovare propuse;

-Proiectul de cooperare propus va fi nou și nu va fi în curs de desfășurare sau finalizat;

-Dacă este cazul, solicitantul va respecta definițiile cu privire la lanțurile scurte de aprovizionare și piețele locale stabilite în conformitate cu prevederile din articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 807/2014

8. Criterii de selecție

- Principiul structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului (se urmarește formalizarea cooperării prin constituirea de forme asociative cu personalitate juridică)
- Principiul reprezentativității cooperării (numărul de parteneri implicați)
- Principiul “piețelor locale” (se urmarește o distanță geografică mai mică între punctul de producție și punctul de vânzare).
- Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare - ecologice, care participă la scheme de calitate, produse din sistemele agricole HNV, etc.);
- Contribuția la obiectivele transversale: inovare și protecția mediului
- Crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului)

Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Justificare: Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt formele asociative alcătuite din agenți economici, societatea civilă (prin forme asociative și alte persoane), respectiv mediul public care, cumulativ, desfășoară activități cu scop patrimonial și care necesită sprijin pentru înființare, funcționare și dezvoltare; efectul direct va rezida în creșterea competitivității sectorului agricol la nivel local și implicit creșterea nivelului de trai.

Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5.000 Euro și 100.000 Euro. Rata sprijinului nerambursabil poate fi de maxim 90% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiecte generatoare de venit, respectiv 100% pentru proiecte negeneratoare de venit

Atenție! În cazul în care planul de proiect include, de asemenea, acțiuni care sunt eligibile în cadrul altor măsuri, atunci costurile aferente prezentei măsuri sunt acoperite în conformitate cu rata maximă a ajutorului și sumele aplicabile în cadrul acelor măsuri. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul prezentei măsuri.

Costurile de funcționare a cooperării nu vor depăși 20% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect depus.

Toate costurile sunt acoperite de această măsură ca o valoare globală.

10. Indicatori de monitorizare

- Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători: 2

- număr de locuri de muncă nou create: 2 (pentru integrarea minorităților locale)

Fișa Măsurii

Denumirea măsurii: Ameliorarea provocărilor sociale

Codul măsurii: M4 / 6B

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
☐ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Conform analizei diagnostic și a analizei SWOT, teritoriul GAL Codru-Moma se confruntă atât cu un spor natural cât și cu un sold al migrației negativ (și implicit cu fenomenul de îmbătrânire a populației), ambii indicatori prezentând tendințe de accelerare. În plus, migrarea se produce în special la nivelul tinerilor, astfel încât teritoriul se confruntă cu efectul de „brain drain” rezultând într-o forță de muncă din ce în ce mai nespecializată, incapabilă să asigure, spre exemplu, funcționarea unui sector IMM puternic și diversificat.

Contracarea acestor fenomene, și, prin urmare, dezvoltarea economică și socială durabilă a teritoriului este indisolubil legată de îmbunătățirea nivelului de trai raportat la veniturile populației și la funcția redistributivă a bugetelor locale, precum și de îmbunătățirea infrastructurii teritoriului și serviciilor de bază existente în materie de gospodărire a localităților (infrastructura rutieră, apă și canalizare, rețele electrice etc.) precum și în materie de bunăstare a populației (sănătate, educație, servicii sociale etc.). Măsură vizează contracarea fenomenului de depopulare a teritoriului prin investiții în infrastructura socială pentru creșterea nivelului de trai al populației ce se confruntă în special cu un grad ridicat de sărăcie și de risc de excluziune socială de orice fel.

La nivelul teritoriului, infrastructura educațională/socială nu are capacitatea de a susține un nivel decent de educație și îngrijire a copiilor antepreșcolari. Se întâlnește un deficit major în ceea ce privește posibilitățile oferite îngrijirii copiilor antepreșcolari atât referitor la creșe sau la facilitățile de tip after-school determinând accesul anevoios pe piața muncii a femeilor cât și scăderea nivelului general de educație la nivelul populației teritoriului.

Activitățile sprijinite sunt îndreptate de asemenea și la nivelul altor grupuri/categorii vulnerabile, astfel încât măsura va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunelor din teritoriu prin furnizarea oportună și prin accesibilizarea serviciilor de asistență socială contribuind în plus la combaterea excluziunii sociale de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

Investițiile de ordin social efectuate în teritoriul GAL Codru-Moma vor conduce la dezvoltarea sustenabilă a mediului socio-economic prin contracarea tendințelor de declin social și economic a teritoriului. Această măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, integrarea grupurilor sociale precum și crearea de noi locuri de muncă.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii: Reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistență a categoriilor de persoane aflate în risc de excludere socială, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul

teritoriului prin crearea de noi locuri de munca în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului).

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. (1) lit. d), e), f), g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și climă, inovare

Mediu și climă: Prin încurajarea unor proiecte care să aibă un impact cât mai scăzut asupra mediului înconjurător (ex. dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă) măsura contribuie și la obiectivul transversal privind protecția mediului.

Inovare: Caracterul inovativ al măsurii derivă din îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor de asistență socială în teritoriu către un spectru cât mai larg al populației, inclusiv introducerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială la domiciliu pentru evitarea segregării. În plus, măsura se adresează și altor categorii de persoane ce până acum, din varii motive, nu solicitau servicii de asistență socială de orice fel.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M4/6B este complementară cu măsurile M1/2A, M2/6A și M3/3A.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M4/6B se poate aplica sinergic cu Măsura M2/6A.

2. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII

Valoarea adăugată a măsurii este generată în primul rând de relevanța acesteia raportată la nevoile identificate în teritoriu. Investițiile realizate prin această măsură vor conduce la dezvoltarea durabilă a mediului socio-economic, cu scopul de a contracara tendințele de declin economic și social a teritoriului GAL Codru-Moma. Investițiile în infrastructura socială reprezintă o abordare complexă pentru accesibilizarea serviciilor de bază pentru populația din toate localitățile incluse în teritoriu (indiferent de etnie), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. Aria de deservire a centrelor de zi va acoperi mai multe UAT-uri din teritoriu, fiind un criteriu de eligibilitate. Totodată măsura va contribui la ameliorarea inechităților sociale inclusiv la intrarea pe piața forței de muncă a anumitor categorii de persoane.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistență a categoriilor de persoane aflate în risc de excludere socială;
- diversificarea activităților din teritoriu și consolidarea economiei teritoriale;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

3. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE

Legislație UE: Directiva 2000/60/CE; R(UE) nr.1407/2013; R(UE) nr.1303/2013; R(UE) nr.480/2014; R(UE) nr.808/2014;

Legislație Națională: Legea nr. 292/2011; Legea nr.197/2012; HG nr.118/2014; OG nr.68/2003; HG nr.539/2005; Legea nr.263/2007; Legea nr.215/2001; HG nr.26/2000; Legea nr.272/2004; Legea nr.448/2006; HG nr.268/2007; HG nr.383/2015; HG nr.867/2015;

Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2126/2014, nr. 67/2015, nr. 1343/2015;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

4. BENEFICIARI DIRECTI/ INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

Beneficiari direcți (societatea civilă, entități publice, entități private):

- Comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare
- ONG-uri
- Furnizorii de servicii sociale
- Asociația GAL Codru-Moma, pentru investiții în infrastructura socială în situația în care, în urma lansării primului apel de selecție, nu se depun proiecte

Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale.

Beneficiari indirecti (locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma, mediul economic):

- persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență, copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți, familie cu copii, victimele violenței în familie și agresori, persoane toxico-dependente și cu diferite adicții, victimele traficului de persoane, persoanele fără adăpost, persoane în risc de sărăcie, alte persoane aflate în situații de nevoie
- IMM-uri din alte sectoare economice implicate indirect în activitatea beneficiarilor direcți

5. TIP DE SPRIJIN

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:

- **Investiții în infrastructura socială**
 - o înființarea, modernizarea, dotarea creșelor precum și a infrastructurii de tip after-school
- **Investiții în înființarea și operarea de servicii sociale fără cazare** definite potrivit HOTĂRÂRII DE GUVERN Nr. 867/2015 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale
 - o înființarea, modernizarea, dotarea de centre multifuncționale de incluziune socială. Acestea trebuie să permită derularea de activități variate din domeniul serviciilor sociale: integrare, centru de zi, cantină socială, centru de consiliere etc.

Atenție! Prin aceste proiecte nu pot fi finanțate infrastructuri de tip rezidențial. Se vor realiza investiții numai în afara incintei școlilor din mediul rural. La elaborarea proiectului, solicitantul trebuie să aibă în vedere evitarea segregării.

Atenție! Pentru asigurarea sustenabilității proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finanțare a infrastructurii sociale, beneficiarii pot solicita finanțare prin Axa 5 POCU, prin depunerea unui proiect distinct cu respectarea condițiilor specifice POCU.

- Investiții în înființarea, amenajarea, dotarea spațiilor publice de agrement pentru populația rurală;
- Investiții în înființarea, dezvoltarea, dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;
- Investiții în achiziționarea sau modernizarea sistemelor de supraveghere video;
- Modernizarea, dotarea infrastructurii publice (sedii primării, baze sportive, stații de autobuz, alt mobilier urban, utilaje și echipamente pentru serviciile publice de interes local) ce îmbunătățesc activitatea populației din spațiul rural;
- Renovarea/reabilitarea, dotarea unor clădiri vechi al căror aspect este deteriorat sau reabilitarea, renovarea, dotarea de spații destinate pastrării și transmiterii de meșteșuguri, tradiții și alte tipuri de activități tradiționale (ex: camine culturale);

Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:

- Cheltuielile neeligibile generale prevăzute în secțiunea 8.1 a PNDR 2014-2020
- Contribuția în natură;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

7. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în teritoriul GAL Codru-Moma;
- După caz, aria de deservire a centrelor de zi va acoperi mai multe UAT-uri din teritoriu;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic/social al acesteia;

8. CRITERII DE SELECȚIE

- Principiul parteneriatelor - se vor prioritiza investițiile, precum și operarea acestora de către parteneriate (ONG-uri, între UAT-uri etc.)
- Principiul populației deservite
- Dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă
- Crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului)

Principiile de selecție vor fi suplimentar detaliate în ghidul solicitantului elaborat de GAL și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI

Justificare: Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt atât din categoria operațiunilor generatoare de venit cât și a celor negeneratoare de venit. În cazul operațiunilor

generatoare de venit, în vederea responsabilizării beneficiarilor, intensitatea ajutorului este redusă având în vedere veniturile așteptate din realizarea acestor activități.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele negeneratoare de venit aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri și nu va depăși 30.000 euro.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de venit aplicate de ONG-uri și care vizează infrastructura socială și nu va depăși 30.000 euro pentru proiecte depuse de un singur solicitant, și 60.000 euro pentru proiecte depuse de ADI-uri.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

- Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 45
- Număr de locuri de muncă nou create: 2

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)

Strategii naționale

Cu privire la Strategia Nationala pentru Competitivitate 2015-2020²², SDL contribuie la indeplinirea Prioritatii nr. 2 „Susținerea acțiunilor parteneriale între mediul public și mediul privat” prin promovarea formelor asociative în cadrul aceluiași sector economic sau lanț de valoare, fapt ce conduce la promovarea intereselor comune. Sunt vizate legaturile atât orizontale (între competitori) cât și cele verticale (între furnizori, producători și distribuitori). De asemenea, simpla funcționare a GAL adresează lipsa actuală de comunicare în mediul public și în mediul de afaceri care împiedică determinarea și rezolvarea problemelor comune. Strategia contribuie de asemenea și la Prioritatea nr. 3 „Sprijinirea factorilor și serviciilor suport” prin contribuția la scăderea fenomenului de „brain drain” prin menținerea forței de muncă la nivelul teritoriului, precum și la Prioritatea nr. 4 „Promovarea celor 10 sectoare de viitor”. Teritoriul poate contribui la creșterea competitivității în cele 10 sectoare ținând cont că în prezent anumite sectoare sunt deja reprezentate la nivelul teritoriului (ex. turism, lemn și mobilă, agricultură și silvicultură). În paralel SDL contribuie și la obiectivele Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020²³. Astfel prin dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie nouă de ultimă generație (ex. active corporale și necorporale noi în condiții de finanțare nerambursabilă) și de a dezvolta la randul lor tehnologii, servicii sau procese care să le permită accesul pe lanțurile de valoare, SDL contribuie la îndeplinirea OG1. „Creșterea competitivității economiei românești prin inovare”. SDL contribuie de asemenea la OS1. „Crearea unui mediu stimulativ pentru inițiativa sectorului privat” (prin încurajarea antreprenoriatului la nivel rural), la OS2. „Susținerea specializării inteligente” (prin susținerea unor activități încadrate din domeniile de specializare inteligentă și stimularea unor comportamente economice cu ambiții și orientări care să depășească contextul local - ex. aria unui sat sau UAT în care activează).

Caracter complementar îl posedă SDL și în raport cu „Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030”²⁴. Implementarea acesteia contribuie la îndeplinirea obiectivelor legate de creșterea eficienței energetice și scăderea amprentei de carbon. În vederea reducerii consumului de energie principală sursă este determinată a fi creșterea eficienței energetice în toate sectoarele economice productive. Decuplarea creșterii economice față de consumul de energie primară, inclusiv la nivelul teritoriului, va putea fi realizată prin economii și eficientizări energetice (ex. utilizarea de echipamente, utilaje etc. noi și eficiente energetic) și prin adoptarea de surse de energie regenerabile. De asemenea, sectorul agriculturii va cunoaște o nouă abordare, prin creșterea preocupărilor față de mediu în contextul activităților agricole (vegetale-animale).

Pe partea socială și de calitate a vieții rurale, SDL este complementară și obiectivelor Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020²⁵. SDL adresează direct sau indirect grupurile sărace și vulnerabile prin contribuția la obiective privind ocuparea forței de muncă și participării sociale. Susținerea dezvoltării și diversificării economiei teritoriului, prin creșterea competitivității actorilor implicați precum și prin creșterea numărului de locuri de muncă accesibile și persoanelor defavorizate

²² http://www.minind.ro/%5C/strategie_competitivitate/SNC%20aprobata%20prin%20HG-1.pdf

²³ http://www.research.ro/uploads/politici-cd/strategia-cdi-2014-2020/strategia-cdi-2020_-proiect-hg.pdf

²⁴ http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/06/2012-06-12_dezvoltare_durabila_snddfina romana2008.pdf

²⁵ <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2015-DPS/2015-sn-is-rs.pdf>

(ex. grupurile vulnerabile) precum și promovarea unor servicii cu caracter social contribuie la obiectivul privind creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale.

Cu privire la sectorul turismului - Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului National 2007-2026²⁶, SDL contribuie la îndeplinirea obiectivelor privind numărul de vizitatori (inclusiv straini), cheltuielile vizitatorilor interni și internaționali și utilizarea spațiilor de cazare. Conform analizei diagnostic, cel mai bine reprezentat este sectorul turismului balnear (gratie resursei de apă termală); sectorul agro-turismului este foarte slab reprezentat chiar și în contextul unor avantaje competitive evidente (zonare/relief, climă, specific tradițional-local). SDL contribuie la dezvoltarea activităților non-agricole, lăsând astfel posibilitatea unor importante investiții și în sectorul agro-turismului.

Strategii regionale

SDL contribuie la îndeplinirea obiectivelor și priorităților Strategiei pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020²⁷ în special în materie de dezvoltare economică rurală. SDL contribuie la îndeplinirea obiectivului general de creștere a calității vieții prin orientarea intervențiilor asupra nevoilor locuitorilor regiunii, cât și la obiectivele specifice legate de „Îmbunătățirea nivelului productivității” prin „creșterea ratei de formare și de supraviețuire a întreprinderilor”, de „Combatere a săraciei și a excluziunii sociale în regiune” prin „creștere economică și ocuparea forței de muncă” și prin „o protecție socială modernă și eficientă”, și la obiectivul specific legat de „Diminuarea disparităților de dezvoltare” prin medierea disparităților pe relația rural-urban.

Legat de Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020²⁸, SDL contribuie la atingerea obiectivului general „Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață regional”. De asemenea SDL este complementară obiectivelor strategice privind „Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii” precum și „Promovarea incluziunii sociale și combaterea săraciei”. SDL, prin măsurile propuse în diversificarea economiei teritoriale, creșterea competitivității și a eficienței economice precum și în creșterea incluziunii sociale și a nivelului de trai prin ocuparea forței de muncă și susținerea sectorului serviciilor sociale reprezintă un instrument complementar strategiilor de dezvoltare regionale. Luate împreună, toate aceste trei instrumente creează o sinergie optimă, conlucrează astfel înspre îndeplinirea obiectivului comun de creștere a coeziunii social-teritoriale în materie de standard de viață.

Strategii județene și locale

SDL contribuie la îndeplinirea obiectivelor și prioritățile stabilite în cele mai recente strategii de dezvoltare județene (Jud. Arad²⁹ și Jud. Bihor³⁰). Astfel prin diversificarea economiei rurale (inițierea sau consolidarea sectoarelor productive), creșterea calității vieții atât din punct de vedere economic (ex. dezvoltarea și specializarea sectorului agricol, inițierea sau consolidarea diverselor sectoare productive) cât și social (ex. sprijinirea persoanelor aflate în dificultate, creșterea numărului de locuri de muncă, reconversia forței de muncă, scăderea migrației interne), constientizarea temelor orizontale privind în special factorii de mediu, SDL contribuie la îndeplinirea de exemplu a obiectivelor specifice privind „Valorificarea superioară a resurselor umane și asigurarea unui nivel de ocupare adecvat”

²⁶ http://www.mdrl.ro/_documente/turism/studii_strategii/masterplan_partea2.pdf

²⁷ http://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf

²⁸ http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf

²⁹ <http://www.cjarad.ro/activitate/strategia-dezvoltare/1-strategia-de-dezvoltare-a-judetului-2007--2013.html>

³⁰ <http://www.cjbihor.ro/pdf/Strategia%20pentru%20dezvoltarea%20durabila%20a%20judetului%20Bihor%202014-2020.pdf>

si „Promovarea unei dezvoltări regionale echilibrate și atenuarea disparităților teritoriale”. Totodata, vis-a-vis de strategia judetului Bihor, SDL este complementara obiectivului strategic II. „Cresterea competitivitatii economice in industrie si agricultura” mai exact la nivelul OS 2.1 „Dezvoltarea mediului de afaceri” prin facilitarea dezvoltarii si a dotarii de ferme mici, de subzistenta, precum si la nivelul OS 2.2 „Dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru afaceri” in special prin tintele de facilitare a parteneriatelor in domeniul agricol in vederea exploatarei la scara a produselor specifice teritoriului. De asemenea SDL este complementara obiectivului strategic III. „Valorificarea potentialului turistic al judetului”, contribuind la atingerea obiectivelor specifice 3.1 „Dezvoltarea serviciilor de turism in judet” si 3.2 „Prezervarea si valorificarea patrimoniului natural si a celui construit” prin contributia acesteia la dezvoltarea intregului sector al turismului local (ex. promovarea turismului rural si a activitatilor conexe turismului - agrement, mestesug etc.).

Legaturi de complementaritate sunt realizate si in raport cu strategiile locale ale aglomerarilor urbane aflate in proximitatea teritoriului. Inconjurat de catre teritoriul GAL, Orasul Stei are ca obiectiv strategic³¹ „Construirea unui centru urban locuibil si atractiv”. SDL contribuie la indeplinirea acestui obiectiv de dezvoltare a infrastructurii publice de desfacere a produselor agroalimentare, prin cresterea capacitatii sectorului agricol din teritoriu in sensul furnizarii de produse agricole si agro-alimentare locale inclusiv pe tipologia lantului scurt de furnizare. SDL contribuie si la obiectivul suport nr. 2. al orasului „Dezvoltarea turismului” prin accesibilizarea generala a obiectivelor turistice principale ale regiunii fie ca vorbim de structuri de cazare agroturistica fie de activitati anexe turismului (ex. diverse activitati recreative care sa aduca un plus de vizibilitate si atractivitate intregii zone). SDL este complementara si obiectivelor strategiilor marilor aglomerari urbane aflate in proximitatea teritoriului, respectiv Mun. Oradea³² si Mun. Arad³³. Complementaritatea este realizata pe filiera agricola/agroalimentara tinand cont ca cele doua municipii cumuleaza 355.441 persoane. Dezvoltarea acestui sector la nivelul GAL creaza premisele unor lanturi stabile de aprovizionare in special in cadrul pietelor agroalimentare publice, acestea fiind prezente in obiectivele de dezvoltare ale municipiilor analizate.

Nu in ultimul rand, SDL este complementar obiectivelor si prioritatilor selectate in fiecare Plan de Dezvoltare Locala al UAT-urilor componente teritoriului GAL. Cu mici abateri, la nivelul acestor documente, obiectivul principal este cel al dezvoltarii rurale prin cresterea nivelului de trai al locuitorilor. Daca PDL-urile se axeaza pe dezvoltare prin investitii in infrastructura publica (preponderent investitii de infrastructura rutiera, apa si canalizare), SDL-ul se axeaza pe dezvoltarea mediului economic privat la nivelul teritoriului avand un deziderat comun si anume acela de dezvoltarea durabila a teritoriului.

Prin masurile si directiile propuse, Strategia de Dezvoltare Locala GAL Codru-Moma este complementara mai multor strategii care acopera o gama larga de domenii de dezvoltare pe termen mediu si lung atat la nivel national cat si regional, judetean si local. Contribuind la indeplinirea unor deziderate de dezvoltare comune, SDL capata si un caracter sinergic cu diferitele strategii analizate. Chiar si asa, date fiind domeniile si grupurile tinta/beneficiarii vizati, masurile propuse prin strategia nu se suprapun in mod direct cu alte strategii locale. In plus, la data elaborarii prezentului document, nu se cunosc alte strategii, cu obiect similar, in care sa fie implicate UAT-urile partenere in cadrul GAL-ului.

³¹ http://www.primariastei.ro/Strategia%20orasului%20Stei_var%20finala.pdf

³² http://oradea.ro/fisiere/module_fisiere/21348/Strategia%20de%20dezvoltare%20locala%20a%20municipiului%20Oradea.pdf

³³ <http://www.primariaarad.ro/files/hotariri/h2928.pdf>

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de actiune

1. Calendarul estimativ de activitati:

[illegible]

2. Descrierea activitatilor:

Nr.	Activitate / Actiuni	Responsabili
I.	Activitatea 1 - Achizitionarea de resurse, logistica, utilitati necesare pentru functionarea GAL	
1.1	Angajarea personalului GAL	personal angajat
1.2	Achizitionarea de servicii de audit financiar	servicii externalizate
1.3	Achizitionarea de servicii de contabilitate	servicii externalizate
1.4	Achizitionarea de mobilier, echipamente IT, electronice, birotica, consumabile etc.	servicii externalizate
1.5	Achizitionarea de servicii de telefonie	servicii externalizate
1.6	Achizitionarea de servicii de consultanta in domeniul evaluarii	servicii externalizate
1.7	Achizitionarea de servicii de consultanta in vederea intocmirii dosarelor aferente cererilor de plata	servicii externalizate
II.	Activitatea 2: Desfasurarea actiunilor de animare, promovare si instruire a personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală	
2.1	Actiuni de informare si identificare a potentialilor beneficiari	personal angajat
2.2	Elaborarea de materiale de promovare: pliante, bannere, roll-up, desk expozitional, panou sediu GAL, pixuri etc.	servicii externalizate
2.3	Organizarea de evenimente cu prezentarea de traditii si obiceiuri, produse traditionale, informare cu privire la situatia proiectelor etc.	servicii externalizate
2.4	Achizitionarea de servicii de instruire a personalului angajat si a partenerilor GAL	servicii externalizate
2.5	Organizarea unui eveniment de inchidere a proiectului	servicii externalizate
III.	Activitatea 3: Crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web	
3.1	Achizitionare de servicii pentru crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web a GAL-ului in scopul promovarii, informarii si a transparentei actiunilor intreprinse	servicii externalizate
IV.	Activitatea 4: Lansarea si derularea apelurilor de selectie	
4.1	Achizitionare servicii de publicitate (comunicate de presa-apeluri de proiecte)	servicii externalizate
4.2	Elaborare ghidurilor - pentru fiecare măsură va fi elaborat un ghid al solicitantului care va fi pus la dispoziția celor interesați - potențialilor beneficiari.	personal angajat
4.3	Aprobarea punctajelor de către Comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
4.4	Elaborarea formularelor și documentelor suport pentru apelurile de selecție	personal angajat
4.5	Apelul pentru proiecte - se va organiza cel puțin cate un apel de proiecte pentru fiecare masura cu termen limită stabilit sau cu depunere continuă și utilizarea, in cazul egalitatii de punctaj, a principiului primul venit - primul servit	personal angajat

4.6	Promovare - Punerea tuturor materialelor la dispoziția potențialilor beneficiari	servicii externalizate
V. Activitate 5: Selectarea proiectelor		
5.1	Verificarea conformității proiectelor Se va completa o fisă de verificare pentru fiecare proiect	personal angajat
5.2	Verificarea eligibilității și îndeplinirii criteriilor de selecție Va fi elaborata o listă cu proiecte propuse spre finanțare care va intra în ședința comitetului de selecție a proiectelor.	personal angajat
5.3	Selecția proiectelor - se va face de către comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
VI. Activitate 6: Participarea la evenimente RNDR		
6.1	Participare în cadrul acțiunilor desfășurate de RNDR (training, informare, comunicare etc.)	personal angajat si parteneri
VII. Activitate 7:		
7.1	Verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL	personal angajat
7.2	Efectuarea verificării documentelor în raport cu activitățile desfășurate și întocmirea dosarelor cererilor de plată	servicii externalizate

După constituirea legală în baza O.G nr. 26/2000, GAL Codru-Moma, va isi va stabili sediul și isi va desfășura activitatea în localitatea Rieni, Com. Rieni nr. 151 (sediul Primăriei Comunei Rieni), Jud. Bihor, respectiv camera nr. 4, conform Contractului de Comodat nr. FN/29.12.2015 și a Hotărârii Consiliului Local al Comunei Rieni nr. 103/29.12.2015.

Pentru desfasurarea activitatilor propuse, GAL Codru-Moma va beneficia de resurse financiare constituite din contributia la constituirea patrimoniului inițial al GAL, contributii și cotizatii anuale ale partenerilor, dobanzile și dividendele rezultate din plasarea sumelor disponibile, în condiții legale, dividendele societăților comerciale înființate de asociații sau de federații, venituri realizate din activități economice directe, donații, sponsorizări, resurse obținute de la bugetul de stat, finanțări de proiecte de la persoane fizice sau juridice, alte venituri prevăzute de lege.

3. Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor:

Măsura	Numar de sesiuni	Perioada orientativa	Alocare indicativa sesiune Valoare euro	Alocare indicativa strategie Valoare euro
M1/2A	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	250.000	250.000
M2/6A	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	354.376	354.376
M3/3A	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	100.000	100.000
M4/6B	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	60.000	60.000

Nota: Se va organiza cel puțin câte un apel de proiecte pentru fiecare măsură cu termen limită stabilit sau cu depunere continuă până la consumarea bugetului; modalitatea a fost stabilită ținând cont că există posibilitatea de a nu se consuma întreaga sumă alocată în cazul stabilirii de sesiuni cu termen limită de scurtă durată. În cazul în care în urma lansării a cel mult două apeluri de selecție, nu se depun proiecte, atunci GAL-ul poate fi beneficiarul acestor măsuri.

Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor, va putea fi modificat, pe perioada de implementare a sub-măsurii 19.2, în baza Deciziei Consiliului

Director, fara aprobarea modificarii SDL, cu conditia de a nu se depasi perioada orientativa, respectiv Sem II 2020.

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunitatilor locale in elaborarea strategiei

Metodologia consultării partenerilor locali aplicată la nivelul parteneriatului creat a fost conturată în jurul principiilor participative în dezvoltarea locală, prin implicarea factorilor interesați în procesele de informare, consultare, participare la luarea deciziilor. Consultările au vizat toate etapele procesului de elaborare a strategiei, de la stabilirea etapelor, conținutului și calendarului de activități aferent și a factorilor importanți care să fie implicați, la elaborarea proceselor de comunicare la nivelul actorilor din teritoriu cu privire la implementarea activităților de pregătire a strategiei.

Acestei etape i s-a adăugat cea de trecere la pașii proprii ziși de elaborare a strategiei - culegere și analiză de date, analiza SWOT și diagnoza, elaborarea direcțiilor principale de dezvoltare și prioritizarea acestora.

Ultima etapa a constat în conturarea documentelor strategice prin prezentarea detaliată a obiectivelor și măsurilor propuse, a mecanismelor necesare implementării lor - mecanismul de implementare a strategiei, mecanismul de comunicare-informare cu beneficiarii, structura organizațională a GAL-ului, sistemul de monitorizare, evaluare și control, precum și a resurselor existente și a celor necesare implementării strategiei.

Parteneriatul GAL Codru Moma a beneficiat de sprijin pregatitor pentru activitati de consultare, animare si grupuri de lucru in vederea elaborarii Strategiei de Dezvoltare Locala („SDL”) in baza Deciziei de finantare cu nr. D19100000011560500001/30.12.2015.

In cadrul proiectului mai sus mentionat au fost realizate urmatoarele actiuni:

a.) Activitati de animare la nivelul teritoriului GAL CODRU - MOMA in fiecare Unitate Administrativ Teritoriala („UAT”): Comuna Rieni, Comuna Lazuri De Beius, Comuna Buntesti, Comuna Lunca, Comuna Carpinet, Comuna Cimpani, Oras Vascau, Comuna Moneasa, Comuna Ignessi. In cadrul acestor activitati de animare au fost contractate servicii de publicitate si furnizare de materiale informative.

Astfel s-au publicat 3 comunicate de presa in mass-media locala si s-au achizitionat 18 bannere de informare in legatura cu scopul proiectului de dimensiunea 3x1 m, 150 afise A2, 2000 pliante A4 si un roll-up prin care s-a asigurat publicitatea si transparenta proiectului astfel:

- prin cele 3 anunturi in mass media locala au fost convocate intalnirile de lucru ale partenerilor, in Comunele Rieni, Cîmpani si Moneasa, la care au participat partenerii GAL si alti actori locali din comunitate;
- cele 18 bannere au fost expuse astfel: 9 bannere dispuse la sediul fiecarei primarii de comuna membra a parteneriatului si un numar de 9 bannere dispuse in locuri vizibile pe teritoriul celor 9 UAT-uri;
- cele 150 afise A2 au fost expuse in mod continuu, in cele 9 UAT-uri pe toata perioada de implementare a proiectului, la sediul primariilor comunelor din parteneriat, la sediul partenerilor persoane juridice si PFA astfel incat sa se asigure vizibilitatea optima din toate punctele de acces public si fara a fi obturata sau ingreunata vizualizarea informatiilor de catre alte elemente stradale sau naturale;
- cele 2000 pliante A4 au fost distribuite atat la sediul primariilor comunelor din teritoriul GAL, distribuite proportional cu numarul de locuitori la nivelul fiecarui UAT, cat si in cadrul intalnirilor partenerilor.
- roll-up-ul a fost expus la fiecare intalnire de lucru a partenerilor.

b.) Proiectarea strategiei de dezvoltare locala („SDL”)

Realizarea de analize diagnostic teritorial cat si activitatea de elaborare de strategii de dezvoltare a fost externalizata unei firme de consultanta specializata.

Strategia de dezvoltare locala a GAL Codru-Moma a fost elaborata in 3 etape:

Etapa 1 - Etapa introductiva:

Aceasta etapa a constat in determinarea si incadrarea teritoriului GAL in context geografic si politic national si regional prin realizarea si aplicarea de chestionare la o baza statistica de 44 persoane si determinarea directiilor principale de interes/dezvoltare la nivel local.

Locul de desfasurare: Teritoriul Gal Codru-Moma

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S1 - S4

Etapa 2 Colectarea datelor si analiza acestora

Aceasta etapa a constat in interogarea tuturor bazelor statistice relevante (INSSE, Eurostat, Apia, Risco, Romanian-Universe etc.) precum si a altor informatii specifice cu privire la structura teritorial-locala din punct de vedere al, populatiei (cf. Recensamant 2011), al economiei, fortei de munca, geografiei-factorilor climatici-resurselor naturale precum si alte elemente de interes (ex. Monumente, rezervatii naturale s.a.), prelucrarea datelor colectate atat prin intermediul chestionarelor cat si a celor statistice, respectiv a studiilor realizate.

Locul de desfasurare: Teritoriul Gal Codru-Moma

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S2 - S8

Etapa 3 Elaborarea documentelor strategice

Aceasta etapa a constat in realizarea documentelor strategice in conformitate cu prevederile ghidului solicitantului pentru sub-masura 19.2, dupa cum urmeaza:

- Elaborarea analizei diagnostic si analizei SWOT;
- Descrierea componentei parteneriatului;
- Descrierea obiectivelor, priorităților de dezvoltare rurală și domeniile de intervenție;
- Includerea măsurilor în strategie, demonstrarea valorii adăugate si descrierea caracterului integrat și inovator;
- Descrierea indicatorilor de monitorizare, si a complementarității cu alte strategii relevante;
- Descrierea planului de acțiune: calendarul estimativ de activități, responsabilii pentru implementarea acțiunilor, resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea acțiunilor propuse;
- Descrierea procesului de implicare, a functiilor administrative in implementarea SDL, a sarcinilor ce revin GAL, precum si a echipei de implementare a SDL;
- Completarea planului de finanțare;
- Descrierea procedurii de evaluare și selecție a proiectelor precum si a mecanismelor de evitare a conflictelor de interese.

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S3 - S12

Au fost contractate servicii de audit financiar, conform prevederilor Ghidului Solicitatului aferent sub-masurii 19.1, necesare la finalizarea proiectului pentru corectitudinea efectuării cheltuielilor.

CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

Pentru gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul Strategiei de Dezvoltare Locală, este necesară cooperarea mai multor instituții/entități, în diferite faze ale acesteia, având fiecare roluri bine definite și delimitate.

Astfel, principalii actori sunt:

Grupul de Acțiune Locală la nivelul teritoriului - ca responsabil principal de elaborarea, dezvoltarea, implementarea, evaluarea și monitorizarea SDL;

Agencia de Plăți - ca responsabil prin structurile regionale și locale (CRFIR, OJFIR) de verificarea eligibilității, verificare în implementare și verificare financiară a proiectelor selectate de GAL, evaluarea proiectelor pentru sprijin pregătitor, verificarea în implementare a proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, verificarea, autorizarea și efectuarea plăților în cadrul măsurii;

Pe parcursul implementării, în funcție de performanța dovedită de GAL în evaluarea proiectelor, Agenția de Plăți poate delega către GAL anumite sarcini de verificare, printr-un acord de delegare.

Autoritatea de Management pentru PNDR ca responsabil de selecția proiectelor pentru sprijinul pregătitor, lansarea apelurilor pentru selecția parteneriatelor privat-publice, evaluarea strategiilor de dezvoltare locală, selectarea GAL-urilor în baza unei proceduri publice de selecție și emiterea deciziilor de autorizare GAL, lansarea apelurilor de selecție pentru sprijinul pregătitor pentru cooperare și implementarea proiectelor de cooperare, evaluarea și selecția proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, monitorizarea implementării axei LEADER și raportarea către CE.

În contextul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma va dezvolta un sistem de organizare și funcționare, pentru a asigura îndeplinirea sarcinilor, a operațiunilor, procedurilor și activităților necesare, în concordanță cu regulamentele UE incidente.

Structura de funcționare și animare a GAL

În vederea asigurării funcționării Grupului de Acțiune Locală Codru-Moma, precum și a dobândirii de competențe și animării teritoriului, după constituirea legală în baza O.G nr. 26/2000, la nivelul GAL Codru-Moma, se vor constitui organele asociației și alte compartimente, fiecare cu sarcini și responsabilități distincte, astfel:

1) Adunarea Generală: este organul de conducere, alcătuit din totalitatea asociaților reprezentând un număr de 39 entități, din care 9 instituții publice între care 9 unități administrativ teritoriale (23,07%) și 40 organizații private și civile (76,93 %) și se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control permanent asupra organelor asociației.

2) Consiliul Director: asigură punerea în executare a hotărârilor adunării generale și va fi format din 3 reprezentanți ai sectorului privat ai parteneriatului.

3) Cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori: asigură controlul financiar intern al asociației; GAL Codru-Moma v-a desemna un cenzor din partea partenerilor privați. Acesta nu face parte din Consiliul Director însă este membru al parteneriatului.

4) **Comitetul de Selecție a proiectelor** (inclusiv Comisia de Contestații): va fi format din reprezentanți ai partenerilor din GAL Codru-Moma. Comitetul de selecție va avea un Președinte și un Vicepreședinte, iar secretariatul, în cadrul ședințelor, va fi asigurat de către personalul angajat GAL.

5) **Compartimentul administrativ**

În vederea îndeplinirii funcțiilor administrative GAL-ul va avea o echipă de lucru formată din angajați proprii cât și din prestatori și furnizori externi, care va fi selectată în baza competențelor profesionale, calificare și experiență.

Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese.

Echipa de implementare a SDL, cât și de organizare și funcționare, compusă din persoane angajate în baza unui contract individual de muncă, cât și din servicii externalizate va avea următoarea componentă:

1.1 Manager GAL - (responsabil administrativ) - 1 persoană - are rolul de a asigura **managementul**, organizarea și funcționarea organizației, inclusiv aspecte de natură juridică. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi.

Coordonează organizarea și derularea activităților de: comunicare, diseminare, implementare proiecte, monitorizare și evaluare, cooperare, realizarea dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare.

1.2 Responsabil financiar - (contabil) - 1 persoană - organizează, controlează și răspunde de gestiunea financiară-contabilă a GAL-ului, ține evidența activității biroului, salarizarea, asigurările sociale, fluctuația de personal, angajări, plăți, relația cu bancile etc. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract de prestări servicii.

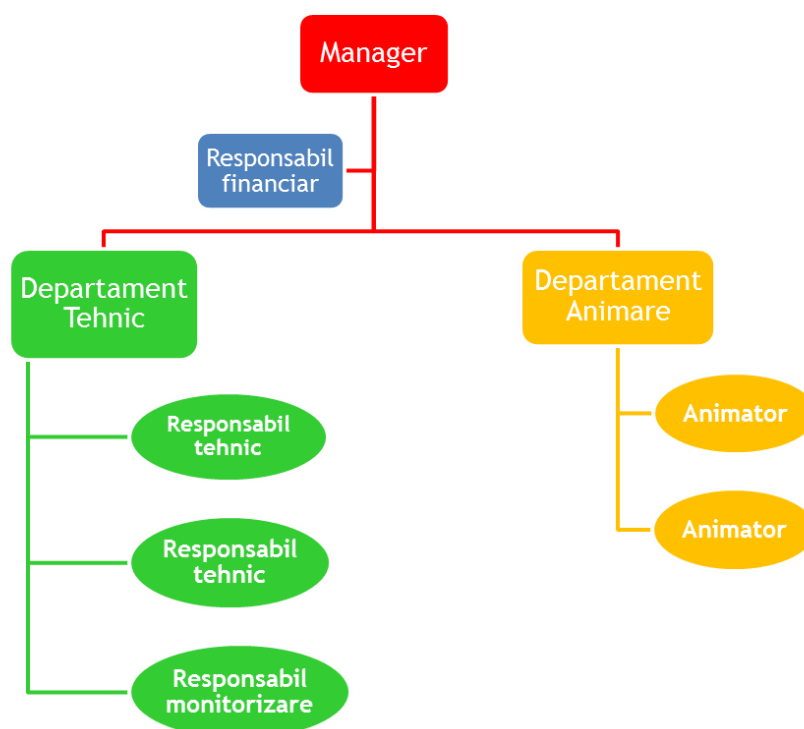
1.3 Responsabili cu animarea teritoriului - (animatori) - 2 persoane - rolul principal îl constituie activitatea de animare a teritoriului, respectiv informarea potențialilor beneficiari asupra posibilităților de finanțare, prezentarea de materiale informative, pregătirea lansării, apelurilor de selecție, arhivarea documentelor, inclusiv activități de secretariat și alte sarcini administrative. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă.

1.4 Responsabili cu verificarea, evaluarea, selecția proiectelor - (tehnic) - 2 persoane - organizarea procedurilor de selecție a proiectelor, întocmirea fișelor de verificare a proiectelor, identificarea problemelor și luarea deciziilor asupra implementării proiectelor, verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi.

1.5 Responsabili cu monitorizarea proiectelor - (tehnic) - 1 persoană - **monitorizarea** și raportarea la timp privind realizările și rezultatele proiectului. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi.

1.6 Consultanți externi - evaluare proiecte (dacă este cazul) sau realizarea dosarelor cererilor de plată aferente costurilor de funcționare și animare.

Organigrama - Compartimentul administrativ GAL Codru-Moma:

Implementarea proiectelor în cadrul GAL-ului

În baza Strategiei de Dezvoltare Locală, sunt prevăzute activități de gestionare de finanțări nerambursabile, pe bază de propuneri de proiecte din partea potențialilor beneficiari.

GAL Codru-Moma vine în sprijinul actorilor locali, prin crearea unor mecanisme care să le faciliteze accesul, gestionarea și implementarea cu succes a proiectelor, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare rurală și cu specificul teritoriului.

Astfel, proiectele pot trece prin mai multe faze, după cum urmează:

- lansarea sesiunii de depunere de proiecte (care poate să fie inclusiv sesiune continuă) : GAL lansează apelul de selecție a proiectelor, folosind mecanismul de comunicare-informare propus;
- asistență pentru pregătirea și elaborarea proiectului: comunicare-informare, sprijin în întocmirea de proiecte (după caz);
- depunerea și înregistrarea proiectelor: potențialul beneficiar depune proiectul la secretariatul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității proiectelor: GAL efectuează verificarea conformității proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate;
- ierarhizarea tuturor proiectelor, în funcție de scorurile obținute în procesul de evaluare și în baza criteriilor de selecție stabilite: evaluarea și selecția proiectelor la nivelul GAL, pe baza strategiei, utilizând criteriile stabilite în fișele de măsuri aferente strategiei;
- selecția proiectelor în cadrul Comitetului de Selecție: GAL Codru-Moma își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr.

1303/2013. Organele răspunzătoare pentru îndeplinirea sarcinilor aferente sunt Comitetul de Selecție și Comisia de Soluționare a Contestațiilor (daca e cazul). Procedura de selecție va fi aprobată prin Hotărârea Adunării Generale;

- verificarea proiectelor de către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare: transmiterea rapoartelor de selecție și a proiectelor selectate de către GAL la Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (CRFIR);
- verificarea pe teren a potențialului beneficiar: CRFIR verifică eligibilitatea proiectelor și se efectuează verificarea pe teren;
- notificarea beneficiarilor: CRFIR transmite o notificare către beneficiar și către GAL, de înștiințare cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului;
- semnarea contractelor de finanțare: încheierea contractului între beneficiar și Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale (CRFIR).
- implementarea proiectelor: beneficiarii vor respecta condițiile asumate în baza contractului de finanțare, a manualului de procedură și a altor documente emise de organele de gestionare, monitorizare, evaluare și control incidente;
- primirea și verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL: beneficiarii contractelor de finanțare vor depune cererile de plată la secretariatul GAL, a căror conformitate va fi efectuată la nivelul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității cererilor de plată de către organismul responsabil pentru verificarea finală: transmiterea fișelor de verificare a conformității și a dosarelor cererilor de plată de către GAL la Centrul Regional pentru Finantarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (CRFIR);
- închiderea proiectelor: încasarea ajutoarelor nerambursabile;
- monitorizarea și controlul implementării proiectelor;

Plan de Evaluare

În conformitate cu art. 34 alin.(3) lit. (g), Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma își va asuma responsabilitatea monitorizării și implementării SDL, elaborând în acest sens un Plan de Evaluare.

Se propune un sistem de evaluare continuă care să fie raportat către Autoritatea de Management, pentru a furniza informațiile necesare pentru rapoartele anuale de implementare din 2017 și 2019 în conformitate cu art. 56 din Regulamentul 1303/2013.

Evaluarea continuă va include toate activitățile de evaluare care urmează să fie efectuate pe durata integrală a planului, care include evaluarea înainte, evaluare de după, precum și orice altă activitate de evaluare pe care Autoritatea de Management o efectuează pentru a acoperi nevoile de evaluare comune și specific programului.

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Planul de finanțare al Strategiei de Dezvoltare Locala GAL Codru-Moma va fi constituit din doua componente cu respectarea prevederilor Ghidului Solicitantului pentru participarea la selectia strategiilor de dezvoltare locala, dupa cum urmeaza:

- **Componenta A** - Valoarea aferentă teritoriului și populației acoperite de parteneriat, respectiv 19,84 Euro/locuitor și 985,37 Euro/km².

<i>Algoritm de calcul:</i> 19,84 EUR/loc × 19.925 loc + 985,37 EUR/km ² × 568,38 km ²	
Buget total componenta A	955.376 EUR

Valorile alocate fiecărei priorități denota ierarhizarea acestora în cadrul strategiei. Valorile indicative alocate fiecărei masuri propuse sunt corelate cu nevoile identificate in analiza diagnostic si in analiza SWOT. Incepand cu factorii naturali de care beneficiaza teritoriul, ponderea majoritara a activitatilor in agricultura precum si nevoia de diversificare a economiei rurale, precum si cresterea nivelului de trai si combaterea excluziunii sociale, bugetele previzionate ale masurilor sunt dupa cum urmeaza:

Prioritate	Masura	Intensitate*	Buget pe masuri (EUR)	Alocare buget (EUR)	Alocare buget (%)
P2	M1/2A	50%, 70%, 90%	250.000	250.000	26,17%
P3	M3/3A	MAX. 90%	100.000	100.000	10,47%
P6	M2/6A	70%, 90%	354.376	414.376	43,37%
	M4/6B	80%, 100%	60.000		
Cheltuieli de functionare si animare**			191.000	191.000	19,99%
TOTAL GENERAL			955.376	955.376	100%

*Sumele si intensitatile prevazute pentru fiecare masura respecta prevederile Reg. (UE) nr. 1305/2013, pe cele ale PNDR 2014-2020 precum si specificul local si interesul potentialilor beneficiari de a aplica pe aceste masuri. Spre exemplu, in cadrul masurii M3/3A, functie de specificul investitional al beneficiarului, in masura in care anumite investitii se suprapun cu masura complementara M1/2A, acestea din urma vor purta intensitatea specifica acestei ultime masuri, respectand astfel regulamentele incidente!

**Cheltuielile de functionare si animare a SDL nu depășească 20% din costurile publice totale alocate pentru această strategie.

- **Componenta B** - Valoarea aferenta nivelului de calitate obtinut - va fi stabilita in urma procesului de evaluare si selectie a SDL, sumele respective adaugandu-se la bugetul componentei A formand astfel bugetul total al SDL.

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare si selectie a proiectelor depuse in cadrul SDL

Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013.

La nivelul GAL se va constitui un Comitet de Selecție și o Comisie de Soluționare a Contestațiilor a căror componență va fi stabilită prin SDL.

Comitetul de selecție - reprezintă organismul tehnic cu rol decizional și, implicit, cu responsabilități în selectarea spre finanțare a proiectelor depuse în cadrul GAL.

Comitetul de selecție a proiectelor va fi format din reprezentanți ai partenerilor GAL, respectiv dintr-un număr de 9 membri cu drept de vot (reprezentanți ai autorităților, societăților și organizațiilor care fac parte din parteneriat). Pentru fiecare membru al comitetului de selecție se va stabili un membru supleant.

Componența Comitetului de selecție:

PARTENERI PUBLICI 33,3%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
COMUNA CÎMPANI	Președinte	Autoritate Publica
COMUNA RIENI	Membru	Autoritate Publica
COMUNA MONEASA	Membru	Autoritate Publica
PARTENERI PRIVATI 55,5%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
SC GECONSTRUCT FAN SRL	Vicepreședinte	SRL
MICLE DORIN SILVIU PFA	Membru	PFA
SC WESTERN WOOD SRL	Membru	SRL
SC DACAIUST SRL	Membru	SRL
BUTAS CATALIN IONEL PFA	Membru	PFA
SOCIETATE CIVILĂ 11,1%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
ASOCIATIA EUROPRIETENIA	Membru	ONG
PERSOANE FIZICE RELEVANTE (maximum 5%) - nu e cazul		
Partener	Funcția în CS	Tip /Observații
-	-	-

Comitetul de selecție se întrunește de cel puțin 2 ori pe an, în funcție și de numărul de proiecte depuse pentru a fi evaluate. Ședințele sunt convocate de către Președintele Comitetului de selecție și secretariatul este asigurat de către personalul asociației.

Sunt invitați să participe la ședințe cei 9 membri titulari cu drept de vot, iar în condițiile în care aceștia nu pot participa, vor informa Președintele și vor delega membrii supleanți. În situațiile excepționale, în care nici membrul titular, nici supleantul său nu pot participa, ei pot delega, prin procură, dreptul lor de vot, către un alt membru al Comitetului de selecție.

Selecția proiectelor se face aplicând regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din

membrii comitetului de selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. Partenerii din mediul urban vor reprezenta maximum 25% din membri prezenți.

Dacă unul dintre proiectele depuse pentru selecție aparține unuia dintre membrii comitetului de selecție, persoana/organizația în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv. În caz de paritate de voturi, votul final îi va aparține Președintelui Comitetului de selecție.

Comitetul de selecție va avea următoarele responsabilități principale:

- se implică direct în promovarea programului de finanțare către potențialii beneficiari;
- stabilește punctajul criteriilor de selecție preluate din Ghidul Solicitantului măsurilor în care se încadrează proiectele și criteriilor de selecție suplimentare stabilite în strategie, pe baza cărora proiectele ce vor fi implementate în teritoriu vor fi selectate și propuse spre finanțare la AFIR, astfel încât punctajul maxim acordat să nu depășească 100 de puncte. În stabilirea punctajului, GAL va acorda prioritate obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală, prin acordarea unui punctaj mai mare criteriilor de selecție locală.
- studiază rapoartele de evaluare și aprobă Raportul de Selecție cu privire la proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei de dezvoltare a teritoriului;
- raportează Adunării Generale cu privire la stadiul implementării strategiei;

Comisia de Contestații - rezintă organismul tehnic cu responsabilități în soluționarea contestațiilor formulate împotriva rezultatelor proiectelor depuse spre finanțare în cadrul GAL. Componenta Comisiei de Soluționare a Contestațiilor va respecta ponderile privind participarea public - privată aplicate pentru constituirea Comitetului de Selecție.

Comisia de Contestații va fi compusă din alte persoane decât cele care au făcut parte din Comitetul de Selecție. Pentru a beneficia de sprijin tehnic, GAL poate solicita OJFIR/CRFIR/CDRJ să desemneze un expert care să participe ca observator la întâlnirile Comisiei de Contestații.

Procesul de selecție a proiectelor depuse spre finanțare către Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma, va avea următorul parcurs:

- GAL lansează pe plan local, prin publicare pe site-ul propriu, afișare și folosind mijloacele de informare mass-media, apeluri de selecție a proiectelor, conform priorităților descrise în strategie;
- după înregistrare, proiectele depuse la GAL vor fi preluate și verificate de către 2 angajați ai GAL care participă la procesul de selecție și care vor întocmi și completa Fișele de verificare ale conformității, eligibilității și criteriilor de selecție;
- După încheierea primei etape de verificare și selecție a proiectelor, GAL va publica pe pagina proprie de web Raportul de Selecție Intermediar;
- Solicitanții ai căror proiecte nu au fost selectate, pot depune contestații la sediul GAL;
- După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (dacă este cazul), Comitetul de selecție al GAL va întocmi un Raport de selecție Final;
- Proiectele selectate de GAL, vor fi depuse la OJFIR pe raza căruia se va realiza proiectul, în vederea unei supraevaluări din punct de vedere al conformității, eligibilității și a criteriilor de selecție. În cazul în care GAL acoperă localități din mai multe județe, iar implementarea proiectului se realizează într-o localitate din județul mai puțin preponderent al teritoriului GAL, proiectul va fi depus la OJFIR aferent județului unde se va implementa proiectul.

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interes conform legislației naționale

Deoarece GAL-ul reprezintă un nivel de implementare suplimentar ce presupune delegarea procesului decizional la nivel local, pentru facilitarea celor mai bune premise privind implementarea corectă a strategiei locale se va avea în vedere respectarea tuturor prevederilor legilor incidente pentru evitarea situațiilor de conflict de interes între angajații/colaboratorii GAL și viitorii beneficiari ai proiectelor ce urmează a fi selectate. Legislația specifică în materia conflictului de interes este compusă în principal din Reg. UE 966/2012, Legea 78/2000, Legea 215/2001, Legea 161/2003, Legea 393/2004, Legea 286/2009, Legea 176/2010, OUG 66/2011 și HG 875/2011. Vis-a-vis de aceste repere legislative se rețin următoarele:

- Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant.

- Următoarele persoane nu au dreptul să fie implicate în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare în cadrul unei proceduri de selecție precum și în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari:

- cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare, respectiv, a cererilor de rambursare/plată

- Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la [art. 10](#) și [11](#) din OUG nr. 66/2011.

- În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, aceste persoane descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate la [art. 10](#) și [11](#), acestea sunt obligate să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.

Cu respectarea prevederilor legislației incidente, orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor.

În plus, modelul de implementare al prezentei strategii prezintă separarea adecvată a responsabilităților fiecărui membru al echipei garantând astfel transparența în procesul decizional și evitarea oricărui potențial conflict de interes.